

НАРЕДБА № 1

от 7.07.2000 г. за проучването, ползването и опазването на подземните води

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на регионалното развитие и благоустройството, министъра на здравеопазването и министъра на икономиката, обн., ДВ, бр. 57 от 14.07.2000 г., в сила от 14.07.2000 г., попр., бр. 64 от 4.08.2000 г. кн. 8/2000 г., стр. 385, т. 5, р. 4, № 532

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С тази наредба се регламентират проучването, ползването и опазването на подземните, в т.ч. и на минералните води.

Чл. 2. (1) Целта на тази наредба е да осигури балансирано управление на подземните води чрез:

1. осигуряване на устойчиво потребление на подземните води, основано на дългосрочното опазване на наличните водни ресурси;
2. гарантиране на водоснабдяването с подземни води в необходимото количество и с регламентирано качество;
3. установяване на показатели за опазването на подземните води за предотвратяване на замърсяването, за запазване и подобряване на състоянието им и за нормалното функциониране на водните екосистеми, свързани с подземните води;
4. предотвратяване и ограничаване на замърсяването на подземните води с опасните вещества, посочени в приложение № 1, и ограничаване замърсяването на подземните води с вредните вещества, посочени в приложение № 2;
5. поставяне под контрол съдържанието на веществата по приложения № 1 и 2 и елиминирание на последиците от вече настъпили замърсявания с тези вещества;
6. създаване на правила за проучването и ползването на подземните води.

(2) Прилагането на регламентираните в наредбата мерки не трябва по никакъв начин да води до пряко или непряко замърсяване на подземните води.

ГЛАВА ВТОРА

Проучване на подземните води

РАЗДЕЛ I

Ред и начин за извършване на хидрогеоложки проучвания

Чл. 3. (1) За изпълнение на хидрогеоложки проучвания и за изграждане, реконструкция и модернизация на водоземни съоръжения за подземни води се изисква разрешително, издадено от министъра на околната среда и водите, освен в случаите по чл. 44, ал. 4 от Закона за водите.

(2) Не се изисква разрешително и в случаите, когато хидрогеоложкото проучване е възложено от министъра на околната среда и водите или изграждането на съоръжения е предвидено в сключен концесионен договор за ползване на минерални води - изключителна държавна собственост.

(3) Разрешително по реда на този раздел се изисква и при дублиране на съществуващи водоземни съоръжения за подземни води.

(4) Разпоредбата на ал. 3 не се прилага в случаите на аварийно дублиране на водоземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на населени места, ако новият водоизточник разкрива същия подземен воден обект и не се променят експлоатационните характеристики на водоземната система, а дублираното водоземно съоръжение се ликвидира по начин, осигуряващ опазването на подземните води от замърсяване.

(5) В случаите по ал. 4 се изисква съгласуване на проектираните работи с Министерството на околната среда и водите, за което се прилага становище на органите на Гражданска защита.

Чл. 4. Процедурата за издаване на разрешителното се провежда по реда на глава четвърта от Закона за водите.

Чл. 5. (1) За издаване на разрешително за хидрогеоложко проучване се подава писмено заявление до директора на съответната басейнова дирекция.

(2) Заявлението по ал. 1 съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на физическото лице или фирма и седалище на юридическото лице;
2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;
3. цел на проучването;
4. подземния воден обект, предмет на проучването или разкриването;
5. проектна дълбочина на сондажите;
6. местоположение: административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
7. името на специалиста, изпълняващ независимия контрол.

(3) Към заявлението за хидрогеоложко проучване се прилагат:

1. документ за собственост или нотариално заверено писмено съгласие от собственика на имота, в който ще се извършва съответната дейност, в т.ч. и декларация, че имотът не е обременен с тежести по други закони;
2. проект за изпълнение на хидрогеоложкото проучване;
3. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(4) Към заявлението за изграждане, реконструкция и модернизация на водоземни съоръжения или системи за подземни води се прилагат:

1. документ за собственост или нотариално заверено писмено съгласие от собственика на имота, в който ще се извършва съответната дейност;
2. доклад за резултатите от изпълнено ново или съществуващо хидрогеоложко проучване при искане за изграждане на водоземни съоръжения и/или системи;
3. проект за изграждане, реконструкция или модернизация на водоземните съоръжения и/или системи;
4. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(5) Към заявлението по ал. 3 и 4, в случаите в които целта на проучването е водоснабдяване на обект, дейността на който подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по смисъла на Закона за опазване на околната среда, се прилага и решението по оценка на въздействието върху околната среда.

(6) Към заявлението по ал. 3 и 4, в случаите в които се иска изграждане на съоръжение за добив на подземни води за противопожарни нужди, се прилагат и:

1. документи, доказващи, че исканото количество не може да бъде осигурено от повърхностни води или от друг водоизточник;
2. технологичен разчет за необходимите водни количества с указан максимален дебит и максимално време на водочерпене, заверен от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност.

Чл. 6. (1) Проектите по чл. 5, ал. 3, т. 2 и ал. 4, т. 3 се съставят въз основа на техническо задание на възложителя.

(2) Проектите по ал. 1 съдържат:

1. обосновка за избора на подземния воден обект - предмет на проучването;
2. наличие на друга възможност за задоволяване на потребностите на заявителя;
3. данни за хидроложките, хидрогеоложките и екологичните условия в района на проучването, за качеството и количеството на водите;
4. описание на съществуващите проучвателни и водоземни съоръжения, разкриващи проектния подземен воден обект в района на проучването, в т.ч. собственик, утвърдени локални експлоатационни ресурси, разрешени проектни дебита и максимално допустими понижения на водното ниво;
5. данни за необходимите водни количества;
6. предварителен разчет за влиянието, което би оказало проектираното съоръжение върху вече съществуващи водоземни съоръжения;
7. конструкция на съоръжението и технология на изграждане;

8. мерки за предотвратяване смесването на води с различни качества и/или напор;
9. гаранционен срок на съоръжението и програма за поддържането му в добро техническо състояние в рамките на гаранционния срок;
10. работна програма с описание на проектираните дейности и сроковете за изпълнението им;
11. карта в мащаб 1:25 000 и схеми в по-едри мащаби с разположението на съществуващите и проектните проучвателни и водовземни съоръжения за подземни води, с обхват, осигуряващ данни за водните ресурси в района на проучването.

(3) В случаите, в които се иска разрешение за изграждане на водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване или за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, в проекта по ал. 2, се прави анализ на възможностите за изграждане на санитарно-охранителни зони в съответствие с изискванията на Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(4) Проектите се заверяват от възложителя и от специалиста, изпълняващ независимия контрол на проучването.

Чл. 7. (1) За разглеждане на исканията за издаване на разрешителните по чл. 3 басейновата дирекция изготвя становище и изпраща цялата документация по искането в Министерството на околната среда и водите.

(2) Становището по ал. 1 съдържа:

1. данни за свободните водни количества от повърхностни и подземни води в участъка от съответния речен басейн към момента на искането;
2. резултатите от проверката на обстоятелствата по заявленията за разрешителни по чл. 3;
3. оценка на представените проекти;
4. резултатите от публичното обявяване;
5. предложение за избор на титуляр на разрешителното и степен на удовлетворяване на искането.

Чл. 8. (1) За издадените разрешителни се водят публични регионални регистри в басейновите дирекции и публичен национален регистър в Министерството на околната среда и водите.

(2) Министерството на околната среда и водите изпраща копие от всяко издадено разрешително в съответната басейнова дирекция за завеждане в регионалния регистър и за контрол на изпълнението на разрешените дейности и при условията в издаденото разрешително.

Чл. 9. (1) Всяко разрешително съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;
2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;
3. цел на ползване на подземния воден обект;
4. административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
5. подземен воден обект или частта от него, която се предоставя за ползване;
6. проектно водно количество;
7. технически параметри на проектираните съоръжения;
8. условия, свързани с методиката на сондажните работи, конструкцията на съоръженията, вида и продължителността на опитно-филтрационните работи, вида на анализа на водните проби, мерките за опазване на подземните води и околната среда, специалните изисквания към документацията за предоставяне на концесия или издаване на разрешително за водоползване;
9. начален и краен срок на действие на разрешителното;
10. условия за контрол и контролиращ орган;
11. други условия.

(2) Разрешителното за изграждане на водовземно съоръжение може да съдържа и разрешение за разкриване чрез едно водовземно съоръжение на повече от един воден обект, при условие че

хидрогеоложкото проучване е доказало, че това не уврежда, не замърсява и не изтощава нито един от водните обекти.

Чл. 10. Срокът на действие на разрешителното е от 6 месеца до 3 години от датата на издаването му и се определя в зависимост от обхвата, обема и сложността на проучването.

Чл. 11. (1) Изменение на разрешителното се извършва при доказани съществени изменения на геолого-техническите условия, както и на параметрите и показателите, формирали срока на разрешителното, за което титулярят на разрешителното своевременно уведомява министъра на околната среда и водите.

(2) Титулярят на разрешителното продължава изпълнението на хидрогеоложките проучвания само след изменение на издаденото разрешително и при условията, поставени в него.

РАЗДЕЛ II

Изисквания към възложителите и изпълнителите на хидрогеоложки проучвания и към независимия контрол за изпълнението на тези проучвания

Чл. 12. Възложителят не може да разпорежда започването на хидрогеоложки проучвания и изграждане, реконструкция и модернизация на водоземни съоръжения от подземни води, без да има издадено за това разрешително по реда на Закона за водите и на тази наредба.

Чл. 13. Изпълнител на хидрогеоложки проучвания може да бъде всяко българско и чуждестранно физическо или юридическо лице, регистрирано по Търговския закон, както и техни обединения.

Чл. 14. Изпълнителят на хидрогеоложки проучвания е длъжен:

1. да изпълнява хидрогеоложките проучвания въз основа на одобрен от възложителя проект и в съответствие с поставените в разрешителното условия, както и да предава завършените работи на възложителя с доклад, чието съдържание е съгласно разпоредбите на чл. 31;
2. да изпълнява хидрогеоложките проучвания при спазване на изискванията за прилагане на най-добрите техники и технологии;
3. да спазва при изпълнение на дейностите нормативната уредба в областта на водите, на околната среда, на техниката на безопасност, на здравословни и безопасни условия на труд, както и противопожарните правила;
4. да съставя протоколи за извършени скрити работи и за рекултивация на терена;
5. да съставя пълна и точна документация, в т.ч. и първична, за извършените хидрогеоложки работи и да я предава на възложителя;
6. да съхранява сондажната ядка, когато в разрешителното е поставено такова условие, но в срок не по-дълъг от срока на действие на разрешителното;
7. да поеме с договора за възлагане на проучването гаранции за отделни видове работи, ако възложителят поиска това;
8. да поставя на изградените от него съоръжения трайна маркировка със собствен фирмен знак.

Чл. 15. (1) Независим контрол за изпълнението на хидрогеоложки проучвания се извършва от физически лица с висше образование и специалност, свързана с изпълнението на хидрогеоложките проучвания.

(2) Лицата по ал. 1 трябва да отговарят на следните условия:

1. да имат практически опит не по-малък от 5 години, удостоверен от браншова организация по хидрогеология;
2. да не са проектанти и/или изпълнители, и/или доставчици на материали и изделия за изпълнение на проучването;
3. да не са в трудово или друго правоотношение с изпълнителя или възложителя на хидрогеоложкото проучване и да не са свързани с тях лица по смисъла на Търговския закон.

Чл. 16. (1) За упражняване на независимия контрол при изпълнението на хидрогеоложките проучвания възложителят сключва договор с лицата по чл. 15.

(2) Лицата по ал. 1 могат да представляват възложителя на хидрогеоложкото проучване пред всички държавни и общински органи, ако това е уговорено в договора и ако съгласно нормативен акт не е задължително участието на собственика или изрично упълномощено от него лице при съставяне на документи.

(3) Отговорността на лицата, изпълняващи независим контрол, е за срок не по-кратък от предвидените в договора за изпълнение на хидрогеоложкото проучване гаранционни срокове за отделните видове работи.

(4) Възнагражденията на лицата, упражняващи независим контрол за изпълнението на хидрогеоложките проучвания, се определят съобразно стойността на проектираните дейности, пропорционално на тяхното участие и съобразно отговорността им по ал. 3.

(5) В случаите, в които възложителят е и изпълнител на хидрогеоложкото проучване, лицето, изпълняващо независимия контрол, се определя от директора на басейновата дирекция.

Чл. 17. (1) Независимият контрол по време на хидрогеоложкото проучване се упражнява в следния задължителен обхват:

1. започване на проучвателните работи в съответствие с условията в разрешителното;
2. пълнота на документацията по време на проучването;
3. изпълнение на одобрения проект и поставените условия в разрешителното;
4. опазване на околната среда по време на изпълнение на хидрогеоложкото проучване;
5. качество на влаганите материали и изделия и съответствието им с изискванията за опазване на човешкото здраве и на околната среда;
6. предпазване от увреждане на имоти на трети лица и нарушаване на заварени права вследствие изпълняваните дейности;
7. изпълнение на хидрогеоложките работи в съответствие с одобрения проект;
8. годност на съоръженията за въвеждане в експлоатация.

(2) Лицата, упражняващи независим контрол, заверяват проекта за хидрогеоложки проучвания, подписват всички протоколи за изпълнени скрити работи и заверяват документацията за всички изпълнени изследвания.

РАЗДЕЛ III

Изисквания към вида и методиката за изпълнение на хидрогеоложки проучвания

Чл. 18. (1) Хидрогеоложките проучвания за определяне ресурсите на подземните води се извършват в съответствие с одобрена от министъра на околната среда и водите Методика за определяне ресурсите на подземните води.

(2) При хидрогеоложките проучвания се определят:

1. източниците за формиране на експлоатационните ресурси на подземните води;
2. филтрационните характеристики на подземния воден обект или участък от него;
3. хидродинамичните, хидрохимичните и геотермичните условия;
4. наличните водни ресурси и потреблението от подземни води в проучвания участък;
5. ограничителните и охранителните условия, които се изискват от действащата нормативна уредба.

Чл. 19. (1) Източниците за формиране на експлоатационните ресурси на подземните води са:

1. естествените ресурси;
2. гравитационните или еластичните запаси;
3. привлекаемите ресурси от реки и повърхностни водоеми и от съседни подземни водни обекти;
4. ресурсите от изкуствено подхранване на подземните води чрез инфилтрационни и водопоглъщащи съоръжения.

(2) Източниците за формиране на експлоатационните ресурси по своето значение са:

1. основни - чието значение е определящо за размера на ресурсите;
2. второстепенни - чието значение е подчинено и по-маловажно;
3. предполагаеми - които не са установени при проучването, но е възможно да се проявят при експлоатацията.

Чл. 20. Подземните водни обекти според филтрационните свойства на водовместващата среда се схематизират, както следва:

1. относително еднородни - при които филтрационните параметри на средата са съизмерими в рамките на подземния воден обект и може да бъдат характеризирани със средни представителни стойности;

2. нееднородни - при които филтрационните свойства на отделните пластовете или зони са съществено различни и всеки от тях може да се характеризира със свои представителни параметри;
3. особено нееднородни - при които не може да се определят достатъчно представителни хидрогеоложки параметри на средата.

Чл. 21. Хидрохимичните и геотермичните условия на подзем. водни обекти се характеризират като:

1. прости - при които е налице сравнително еднороден химичен състав и просто по структура геотермично поле;
2. сложни - при които има съществени различия в химичния състав на водата в различните части на подземния воден обект и/или е налице деформирано, аномално геотермично поле.

Чл. 22. Според граничните условия подземните водни обекти са:

1. с прости, ясни и постоянни гранични условия;
2. със сложни, неясни и променливи гранични условия.

Чл. 23. По сложност на хидрогеоложките условия подземните водни обекти се групират, както следва:

1. I група - подземни водни обекти с прости хидрогеоложки условия: филтрационните свойства са условно еднородни; хидрохимичните, геотермичните и граничните условия са прости;
2. II група - подземни водни обекти със сложни хидрогеоложки условия: филтрационните свойства са нееднородни или особено нееднородни; хидрохимичните, геотермичните и граничните условия са сложни.

Чл. 24. По степен на изученост подземните водни обекти се групират, както следва:

1. I група - подземни водни обекти с добре изучени хидрогеоложки условия;
2. II група - подземни водни обекти със средно изучени хидрогеоложки условия;
3. III група - подземни водни обекти със слабо изучени хидрогеоложки условия.

Чл. 25. Отнасянето на подземния воден обект към съответната група по чл. 23 и 24 се определя по най-неблагоприятното условие от посочените в чл. 20, 21 и 22.

Чл. 26. (1) При извършването на хидрогеолошко проучване чрез съществуващи съоръжения се изисква:

1. актуална оценка за техническото състояние на съоръженията;
2. изпълнени изследвания, необходими за утвърждаване на експлоатационните ресурси на съоръженията;
3. актуална оценка за качеството на подземните води.

(2) Разпоредбите по ал. 1, т. 1 и 2 се прилагат, когато съответните съоръжения не са експлоатирани повече от 5 години, липсва документация за тях или информацията е непълна.

Чл. 27. (1) При хидрогеоложки проучвания за минерални води се изисква и:

1. повишена надеждност и корозионна устойчивост на вложените материали в конструкцията и на устиевото оборудване на съоръженията;
2. изпълнение на разширена програма за хидрогеохимични, хидрогеотермични, радиологични и микробиологични изследвания;
3. изпълнение на инклинометрични, термокаротажни и радиометрични измервания в сондажните изработки;
4. изпълнение на разширена програма за режимни наблюдения не по-кратка от две хидроложки години.

(2) Водоизточниците на минерални води се каптират по начин, който изключва възможност за смесване на минералната вода с други води.

Чл. 28. Хидрогеоложките проучвания, свързани с отвеждането на отпадъчни води, включват:

1. изследване на състоянието на подземните води в засегнатия район;
2. изследване на пречиствателната способност на почвата и подземния воден обект;
3. оценка степента на замърсяване или увреждане в съответствие с приложение № 3;
4. оценка на риска от замърсяване и увреждане в съответствие с методика, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

Чл. 29. Хидрогеоложките проучвания, свързани с оценката на замърсяването на подземните води от обекти - емитери на опасни и вредни вещества, включват:

1. изследване на състоянието на подземните води в засегнатия район;
2. оценка на риска от замърсяване и прогноза за изменение качеството на подземните води, причинени от съответната дейност.

Чл. 30. Изучаването на хидрогеоложкия разрез се извършва въз основа на:

1. ядково сондиране, поинтервални ядрови рейсове - при еднообразен геоложки разрез - за обектите, отнесени към II група по чл. 23 и към III група по чл. 24;
2. описание на шлам - за обектите, отнесени към I група по чл. 23 и за обектите, отнесени към I и II група по чл. 24, ако в проучвания участък съществуват достатъчно данни за разреза;
3. сондажно-геофизични изследвания, когато в разрешителното е поставено такова условие.

РАЗДЕЛ IV

Документация за хидрогеоложките проучвания

Чл. 31. (1) За извършените хидрогеоложки проучвания се съставя доклад.

(2) Докладът съдържа:

1. обща част, в т.ч. геоложка, тектонска, климатична и хидроложка характеристика на района;
2. обобщена характеристика на подземния воден обект, предмет на проучването;
3. точно описание на преминатия геоложки разрез;
4. конструкция на проучвателните и водоземните съоръжения;
5. резултати от проведените опитно-филтрационни изследвания;
6. резултати от анализа на качествата на разкритите подземни води;
7. оценка на естествените и експлоатационните ресурси на подземния воден обект при оценка на регионални експлоатационни ресурси или данни за тях при оценка на локални експлоатационни ресурси;
8. оценка на експлоатационните ресурси на водоземните съоръжения или системи, така че при усвояването им да не бъде компрометиран вече разрешен добив чрез други експлоатационни съоръжения или системи в същия подземен воден обект или участък от него;
9. резултати от математическото моделиране на хидродинамичните и хидрохимичните условия;
10. съществуващи пунктове за мониторинг на подземните води в района и обосновка на план за собствен мониторинг;
11. карта в М 1:25 000 с нанесени: местоположението на изградените проучвателни и водоземни съоръжения, определено чрез геодезично заснемане, и съществуващите в радиус от 1000 м други водоземни съоръжения, разкриващи същия подземен воден обект, с техните експлоатационни характеристики - утвърдени локални експлоатационни ресурси, експлоатационно водно ниво и разрешен за ползване дебит;
12. схема на разположението на проектните или изградените водоземни съоръжения или системи в подходящ мащаб, както и ексекутивни чертежи;
13. информационни карти на изградените проучвателни и водоземни съоръжения и мониторингови пунктове по образец съгласно одобрена от министъра на околната среда и водите Методика за определяне ресурсите на подземните води;
14. протоколи за извършените циментационни, консервационни, ликвидационни или други скрити работи, включително протоколи от изпитване за херметичност на прикриващите сондажни колони;
15. специализирани текстови и графични приложения;
16. собствен фирмен знак, с който са маркирани съоръженията.

(3) При проучване на минерални води докладът съдържа и оценка на ресурсите от хидрогеотермална енергия.

(4) При проучване на подземни води, съдържащи ценни компоненти, докладът съдържа и:

1. оценка на запасите на ценните компоненти;
2. карта на площите за промишлен добив в рамките на оценените запаси с нанесени географски координати на характерни точки от контура на площите.

(5) При хидрогеоложки проучвания за питейно-битово водоснабдяване или за минерални води към доклада се прилага и проект за санитарно-охранителна зона на водоизточниците и охранителни режими, определени по реда на Наредбата за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, и се отразяват вече съществуващи санитарно-охранителни зони в обсега на влияние на съоръжението и/или системата.

(6) При хидрогеоложки проучвания за отвеждане на отпадъчни води и проучвания за оценка на замърсяването на подзем. води докладът съдържа освен информацията по ал. 2, т. 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10 и:

1. оценка на състоянието на подземните води в засегнатия район, в т.ч. категория на водите в подземния воден обект и в замърсения участък;
2. обема на замърсения участък от подземния воден обект, количеството на замърсените подземни води и количеството на замърсителите в тях;
3. оценка на пречиствателната способност на почвата и подземния воден обект;
4. оценка на степента на замърсяване и увреждане на подземните води в съответствие с приложение № 3;
5. оценка на риска от замърсяване на подземните води при отвеждането;
6. прогноза за изменение качеството на подземните води, причинено от отвеждането;
7. предприети и проектирани мерки за предотвратяване на замърсяването на други съседни или попътно преминати подземни водни обекти;
8. карта в М 1:25 000 с нанесени: местоположението на източника на замърсяване, най-близко разположените водовземни съоръжения за питейно- битово водоснабдяване и за минерални води, и техните охранителни зони;
9. схема на разположението на съоръженията за отвеждане в подходящ мащаб и екзекутивни чертежи;
10. протоколи за извършени циментационни, консервационни, ликвидационни и други скрити работи, включително протоколи от изпитване за херметичност на прикриващите колони.

(7) Докладът за резултатите от извършено хидрогеоложко проучване за оценка на замърсяването на подземните води не включва оценките по ал. 6, т. 3, 9 и 10.

(8) При оценка на замърсяването на подземните води, в случаите в които водите са в много лошо състояние, може да не се предвижда пречистване, ако мярката е икономически неосъществима, а се предвиждат мерките по чл. 94, ал. 1.

(9) Докладът задължително се заверява от изпълнителя на хидрогеоложките работи и специалистите за независим контрол.

Чл. 32. Информацията от извършените хидрогеоложки проучвания се организира в хидрогеоложка информационна система, която се поддържа от Главна дирекция по водите към Министерството на околната среда и водите.

ГЛАВА ТРЕТА

Ползване на подземните води

РАЗДЕЛ I

Общи положения

Чл. 33. (1) Право за ползване на подземни води се учредява чрез издаване на разрешително за водоползване по реда на глава четвърта от Закона за водите или чрез предоставяне на концесия за ползване на минерални води, по реда на Закона за концесиите или Закона за общинската собственост.

(2) В случаите, в които минералната вода се ползва комплексно, се прилага концесионният режим.

(3) Лицата, на които е предоставено правото по ал. 1, са длъжни да разполагат с цялата документация, свързана с изпълнение на условията по концесионния договор или изискванията на издаденото разрешително, и да я предоставят незабавно на контролния орган при извършване на проверка.

Чл. 34. (1) Правото по чл. 33 се учредява само след утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземните съоръжения или системи, освен в случаите в които водоползването е само за противопожарни нужди.

(2) Право за бутилиране на минерални води и/или производство на газирани и други напитки се учредява чрез концесия само след издаден сертификат за минералната вода от конкретен водоизточник от Министерството на здравеопазването.

(3) За сертификатите по ал. 2 се води публичен регистър от Министерството на здравеопазването.

(4) Лицата, на които е предоставена концесия за бутилиране на минерални води, са длъжни да предоставят на търговеца копие от сертификата на минералната вода, заверено с дата, свеж подпис и печат на фирмата, като неразделна част от фактурата за всяка продадена партида минерална вода:

1. при разпространение на минералната вода в търговската мрежа;
2. при предоставяне на минерална вода на трети лица за производство на трапезна вода и/или газирани и други напитки.

Чл. 35. (1) За издаване на сертификат по чл. 34, ал. 2 и сертификат или балнеологична оценка за минералните води извън списъка по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите:

1. Министерството на околната среда и водите определя водоизточника, за който трябва да се издаде сертификат или балнеологична оценка по служебна преценка или при наличие на заявление;

2. служебна преценка се извършва за водоизточници от находищата на минерални води - изключителна държавна собственост, по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

3. заявленията по т. 1 се подават до министъра на околната среда и водите от:

а) лица, регистрирани по Търговския закон за минералните води - изключителна държавна собственост, в случаите в които целта на водоползването изисква предоставяне на концесия;

б) от кмета на съответната община, на чиято територия се намира водоизточникът, извън водоизточниците от находищата на минерална вода, включени в приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

4. в случаите, в които е подадено заявление по ал. 1, т. 3, буква "б", Министерството на околната среда и водите преценява възможността подземният воден обект, разкрит от водоизточника, да съдържа минерални води;

5. водните проби за изследване на минералната вода се вземат съвместно от представители на съответната басейнова дирекция и на регионалната хигиенно-епидемиологична инспекция съгласно изискванията на Наредба № 6 от 1995 г. за бутилиране на натурални минерални води (ДВ, бр. 15 от 1995 г.), като на етикета на пробата се означават водоизточникът, датата на вземане на пробата и имената на длъжностните лица, които са взели пробата;

6. водните проби се доставят по служебен път в акредитирани лаборатории;

7. министърът на околната среда и водите и министърът на здравеопазването със заповед определят служебния ред за издаване на сертификата или балнеологичната оценка.

(2) Министерството на околната среда и водите изпраща на кмета на съответната община един екземпляр от сертификата или балнеологичната оценка, който е основание, след утвърждаване на експлоатационните ресурси на минералната вода от министъра на околната среда и водите, за актуването ѝ като публична общинска собственост.

(3) Средствата за вземане, доставяне и изпитвания на водните проби и за балнеологичните оценки се осигуряват от Министерството на околната среда и водите по сметката за покриване на разходите за подготовка на концесии за минерални води.

(4) Подновяването на сертификата на минералната вода от водоизточника след изтичане на срока му се извършва по служебен път от Министерството на здравеопазването по реда на ал. 1, т. 5, 6 и 7, но разходите са за сметка на концесионера или общината, на чиято територия е разположен водоизточникът.

(5) Когато се иска издаване на сертификат за минерална вода от физически или юридически лица за случаи извън посочените в ал. 1, заявленията се подават до министъра на здравеопазването. За издаване на сертификата се спазва редът, посочен в ал. 1, т. 5, 6 и 7. Разходите за издаване на сертификата са за сметка на заявителя.

Чл. 36. (1) За осигуряване на водоползването за защита на населението и националното стопанство при извънредни обстоятелства и по време на война Министерството на отбраната ежегодно представя в Министерството на околната среда и водите списък на водоземните съоръжения, свързани с отбраната и сигурността на страната.

(2) В случаите, в които съоръженията по ал. 1 временно или дълготрайно не се използват, Министерството на отбраната предупреждава собствениците да не предприемат действия за ликвидирането им.

(3) Информацията по ал. 1 е предназначена само за служебно ползване от Министерството на околната среда и водите.

РАЗДЕЛ II

Ресурси на подземните води. Утвърждаване на експлоатационни ресурси и проектен дебит на водовземни съоръжения

Чл. 37. (1) Ресурсите на подземните води са естествени и експлоатационни.

(2) Естествени ресурси на подземните води ($Q_{\text{ест}}$) са общото средногодишно естествено подхранване на подземния воден обект в литри за секунда.

(3) Експлоатационни ресурси на подземните води ($Q_{\text{екс}}$) са допустимият и екстехнически възможен средногодишен добив на подземни води в литри за секунда.

(4) Допустим добив е добивът на подземни води при допустимо понижение на водното ниво, при допустимо качество на водите и при допустимо въздействие върху околната среда.

Чл. 38. (1) По пространствен обхват експлоатационните ресурси на подземните води са:

1. регионални ($Q_{\text{рег}}$) - експлоатационни ресурси на подземния воден ексобект;
2. локални ($Q_{\text{лок}}$) - експлоатационни ресурси на водовземното съоръжение ексили система.

(2) За всеки подземен воден обект трябва да е изпълнено условието

$$\frac{Q_{\text{екс}}}{Q_{\text{ест}}} \leq 1$$

(3) По степен на изученост и достоверност експлоатационните ресурси на подземните води се категоризират на:

1. категория EP1 - гарантирани;
2. категория EP2 - възможни;
3. категория EP3 - предполагаеми.

(4) Условищата за категоризиране на експлоатационните ресурси по ал. 3 са:

Подземни водни обекти по степен на изученост	Подземни водни обекти по сложност на хидрогеоложките условия	
	I група - прости	II група - сложни
I група - добре изучени	$Q_{\text{екс}} = 0,6 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP1	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP1
	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2	$Q_{\text{екс}} = 0,6 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2
II група - средно изучени	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP1	$Q_{\text{екс}} = 0,3 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP1
	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2
	$Q_{\text{екс}} = 0,2 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP3	$Q_{\text{екс}} = 0,3 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP3
III група - слабо изучени	$Q_{\text{екс}} = 0,5 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2	$Q_{\text{екс}} = 0,4 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP2
	$Q_{\text{екс}} = 0,5 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP3	$Q_{\text{екс}} = 0,6 \cdot Q_{\text{ест}}$ EP3

Чл. 39. (1) Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия ($G_{\text{екс}}$) екса допустимият и технически възможен средногодишен добив на топлина от подземни води при степен на охлаждане на водата ΔT в килоджаула за секунда:

G= 4.19 Q <T.

екс екс

(2) Ресурсите от хидрогеотермална енергия са:

1. регионални - ресурси на подземния воден обект;
2. локални - ресурси на водотоплодобивната система.

Чл. 40. В случаите, в които подземните води са носител на определени запаси от ценни компоненти и/или на определени ресурси от хидрогеотермална енергия, едновременно с утвърждаването на експлоатационните им ресурси се утвърждават и запасите на ценните компоненти и/или ресурсите от хидрогеотермална енергия.

Чл. 41. Оценката на експлоатационните ресурси се извършва на основата на проведени хидрогеоложки проучвания по реда на глава втора.

Чл. 42. (1) Проектен дебит (Q) е средногодишният дебит на прводоземното съоръжение и/или система, предлаган за утвърждаване и ползване в литри за секунда.

(2) Фактически дебит (Q) е действителният средногодишен дебит на физградените водоземни съоръжения в литри за секунда.

(3) За подземния воден обект като цяло и за всяко отделно водоземно съоръжение или система в него са валидни следните задължителни условия:

Q “ Q “ Q .
ф пр екс

Чл. 43. (1) На държавна оценка и утвърждаване подлежат:

1. регионалните експлоатационни ресурси на подземния воден обект или участък от него;
2. локалните експлоатационни ресурси на водоземните съоръжения и системи;
3. проектният дебит на водоземните съоръжения и системи;
4. ресурсите от хидрогеотермална енергия, носител на които са ресурсите по т. 1 и 2;
5. запасите от ценни компоненти, добивани от подземни води за стопански нужди.

(2) Утвърждават се само експлоатационните ресурси в категории EP 1 и/или EP 2.

(3) Експлоатационните ресурси, оценени в категория EP 3, се завеждат в отделна графа в регистъра на експлоатационните ресурси.

Чл. 44. (1) Държавната оценка и утвърждаването на регионални експлоатационни ресурси се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, възложено по държавна поръчка.

(2) Държавната оценка и утвърждаването на локалните експлоатационни ресурси и проектния дебит на водоземни съоръжения и/или системи се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, проект за добив на подземни води и обосновка на искания проектен дебит, възложени от кандидата за ползване или концесия за подземни води.

(3) Държавната оценка и утвърждаването на експлоатационни ресурси и проектния дебит на водоземни съоръжения и/или системи за минерални води - публична общинска собственост, се извършват въз основа на доклад за изпълнено хидрогеоложко проучване, проект за добив на подземни води и обосновка на искания проектен дебит, възложени от общината или кандидата за концесия.

Чл. 45. (1) Държавната оценка и подготовката на документацията за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водоземните съоръжения и/или системи се извършват от Главна дирекция по водите.

(2) При разглеждане на доклади за минерални води се оценяват и утвърждават и ресурсите от хидрогеотермална енергия.

(3) При разглеждане на доклади за подземни води, съдържащи ценни компоненти, се оценяват ресурсите на подземните води и докладът се представя за разглеждане и утвърждаване на запасите на посочените компоненти от компетентния орган по смисъла на Закона за подземните богатства.

(4) За подготовка на документацията за утвърждаване на експлоатационни ресурси и проектни дебети на водоземни съоръжения и/или системи, по-големи от 10 л/с, може да се възлага рецензия на независим експерт.

(5) Главна дирекция по водите води регистър на оценените и утвърдените експлоатационни ресурси.

Чл. 46. Експлоатационните ресурси на подземните води и на ресурсите от хидрогеотермална енергия се утвърждават със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 47. (1) За утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземното съоръжение и/или система директорът на басейновата дирекция изпраща в Главна дирекция по водите по един екземпляр от документите по чл. 50, ал. 4, т. 1 и 2 и копие от заявлението по чл. 50, ал. 1 в 7-дневен срок от изтичане на срока по чл. 62, ал. 2 от Закона за водите, ако не са налице основания за отказ за издаване на разрешително.

(2) В едномесечен срок от получаване на документите по ал. 1 Главна дирекция по водите предприема необходимите действия за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземното съоръжение и/или система.

(3) В случаите, в които е необходимо възлагането на рецензия, срокът по ал. 2 се удължава с един месец.

(4) В 7-дневен срок от изтичане на срока по ал. 2 и 3 Главна дирекция по водите изпраща в съответната басейнова дирекция заповедта на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземното съоръжение и/или система.

(5) Заповедта по ал. 4 е основание за издаване на разрешително за водоползване.

Чл. 48. (1) За утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на водовземни съоръжения и/или системи за минерални води - публична общинска собственост, кметът на общината, на чиято територия се намира водоизточникът, внася в Министерството на околната среда и водите доклад за оценка на експлоатационните ресурси и проект за добив на подземни води преди откриване на процедурата за предоставяне на концесия по реда на Закона за общинската собственост.

(2) Утвърждаването на експлоатационните ресурси и проектния дебит на минералните води по ал. 1 се извършва в срока по чл. 47, ал. 2 и 3.

(3) В 7-дневен срок от изтичането на срока по ал. 2 заповедта на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на експлоатационните ресурси и проектния дебит на минералните води се изпраща на кмета на общината и е основание за откриване на процедура за предоставяне на концесия.

Чл. 49. Преоценката на утвърдени експлоатационни ресурси и на ресурси, отнесени в категория ЕРЗ, се извършва по реда на този раздел.

РАЗДЕЛ III

Разрешителни за водоползване от подземни води

Чл. 50. (1) За издаване на разрешително за водоползване от подземни води кандидатите подават заявление до директора на съответната басейнова дирекция, освен в случаите по чл. 52, ал. 1, т. 2, буква "ж" от Закона за водите.

(2) За издаване на разрешително за водоползване в случаите, когато минерални води - изключителна държавна собственост, не са предоставени на концесия и водоползването не е с цел бутилиране на минерална вода и/или производство на безалкохолни напитки, добив на хидрогеотермална енергия или извличане на ценни компоненти, кандидатите подават заявление до министъра на околната среда и водите.

(3) Заявлението по ал. 1 и 2 съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на физическото лице или фирма и седалище на юридическото лице;

2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;

3. цел на водоползването;

4. подземен воден обект, водовземни съоръжения или системи, местоположение: административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота, а в случаите по ал. 2 - находището на минерални води по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;

5. искано водно количество и режим на водоползване - денонощен, сезонен, годишен за съоръжението и/или системата.

(4) Към заявлението се прилагат:

1. доклад за оценка на експлоатационните ресурси - два екземпляра;

2. проект за добив на подземни води - два екземпляра;

3. положително решение по оценка на въздействието върху околната среда в случаите, предвидени в Закона за опазване на околната среда;
4. декларация, че имотът не е обременен с тежести по други закони;
5. декларация за необходимостта от предвиждане на gratuitен период за влизане на разрешителното в сила;
6. документ за внесена такса за издаване на разрешителното.

(5) В случаите когато водоползването е с цел питейно-битово водоснабдяване, към заявлението се прилага и проект на санитарно-охранителна зона, разработен по реда на Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(6) В случаите когато водоползването е само за противопожарни нужди, към заявлението се прилага и документ от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност за необходимите водни количества.

Чл. 51. Проектът за добив на подземни води съдържа:

1. местоположението на водоземните съоръжения, нанесено на карта с подходящ мащаб;
2. проектните дебита за всяко съоръжение;
3. разпределение на водното количество в сезонен и годишен аспект и по водоземни съоръжения;
4. определените максимално допустими експлоатационни понижения във водоземните съоръжения и/или системи и експлоатацион. водни нива при определеното разпределение по т. 3;
5. категорията на подземните води според предназначението им;
6. схема за оборудване на водоземните съоръжения с необходимите устройства за измерване на отнеманите водни количества и за измерване на нивата на подземните води;
7. границата на зоната на влияние на водоземното съоръжение или система при проектните дебит и понижение за срока на исканото водоползване.

Чл. 52. (1) Разрешителното за водоползване съдържа:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;
2. единен граждански номер за физическите лица и единен идентификационен номер за юридическите лица;
3. цел на водоползването;
4. подземен воден обект, административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
5. водоземни съоръжения;
6. проектен дебит;
7. разпределение на разрешеното водно количество в сезонен и годишен аспект и по водоземни съоръжения;
8. максимално допустими експлоатационни понижения във водоземните съоръжения и/или системи;
9. категория на подземните води според предназначението им;
10. начален и краен срок на действие на разрешителното;
11. задължение за монтиране на необходимите устройства за измерване на отнеманите водни количества;
12. задължение за измерване на нивата на подземните води;
13. такса за водоползване по тарифа, определена с акт на Министерския съвет;
14. условия за контрол и контролиращ орган;
15. други условия.

(2) Разрешителното за противопожарни нужди съдържа:

1. данните по ал. 1, т. 1 - 5;
2. максимално допустим денонощен дебит и/или лимит за пълнене и/или допълване на резервоари за противопожарни нужди;

3. условия за пломбиране на водоизточника от органите на Националната служба за пожарна и аварийна безопасност;
4. други условия, свързани с профилактиката на водоизточника.

Чл. 53. Разрешително за водоползване за водоснабдяване на обект, дейността на който подлежи на оценка на въздействието върху околната среда по смисъла на Закона за опазване на околната среда, се издава само при положително решение по оценка на въздействието върху околната среда за дейността.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Специфични изисквания при изграждането на кладенци и безплатното водоползване за задоволяване на собствени потребности

Чл. 54. Не се изисква разрешително за изграждане на кладенец в собствен имот и за водоползване от плитки подземни води за задоволяване на собствени потребности с дебит до 0,2 л/с, но не повече от 10 куб. м/ден.

Чл. 55. (1) Собствен имот по смисъла на тази наредба е имотът, който задоволява собствените потребности на собственика или ползвателя на имота.

(2) Собствени потребности са потребностите от вода за задоволяване на битови нужди, за водопой на животни, както и за поливане в рамките на имота по ал. 1 за отглеждане на цветя, овощни дървета и зеленчуци с нетърговска цел.

Чл. 56. (1) За изграждането на кладенец за задоволяване на собствени потребности собственикът е длъжен да уведоми писмено съответната общинска администрация, че има намерение да изгради собствен водоизточник.

(2) Писмото по ал. 1 следва да съдържа и информация за наличието на стар негоден кладенец, ако има такъв в същия имот.

(3) Когато имотът попада в границите на най-вътрешния и средния пояс на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и находищата на минерални води, както и в райони с ликвидиран геотехнологичен добив на уран, общинската администрация в 7-дневен срок от уведомлението по ал. 1 уведомява собственика, че се изисква разрешително за изграждане на кладенеца и за водоползване по реда на Закона за водите и тази наредба.

(4) Най-късно 3 месеца след изграждането на кладенеца собственикът го обявява писмено в общинската администрация, като посочва данни за: имота, в който е изграден кладенецът, дълбочината на кладенеца, неговия диаметър, целта, за която ще се ползва водата, и начина на добиване на водата - с кофа или с помпа, вид и дебит на помпата, разстоянието от кладенеца до границите със съседни частни имоти и номера на разрешителното - в случаите по ал. 3.

(5) Ако водата се добива с помпа и се докаже, че собственикът използва повече от 10 куб. м/ден директорът на басейновата дирекция го задължава да монтира водомер.

Чл. 57. (1) Допуска се изграждането на два или повече кладенци за задоволяване на собствени потребности в един имот в рамките на водното количество по чл. 54 само след доказване на необходимостта от това и съгласуване с басейновата дирекция.

(2) Ако в имота има изграден кладенец, който е затлачен, пресъхнал или е разрушен и собственикът е принуден да изгради нов, старият кладенец задължително се зарива и запечатва с глинест слой.

(3) Кладенецът се зарива само с естествени земни материали, като не се допуска използването на отпадъчни материали, които биха довели до замърсяване на подземните води.

Чл. 58. (1) Собственикът на имота, в който е разположен кладенецът, носи отговорност за причинените щети, свързани с промяна в качеството и количеството на водите, предизвикана от неподходящо избрано място на кладенеца.

(2) Собственикът по ал. 1 поема всички рискове от ползването на водата от кладенеца за пиене и хигиенни нужди.

Чл. 59. (1) При ползване на подземни води, в т.ч. и минерални води, чрез обществени чешми, павилиони или колонади за минерална вода се спазват всички правила и изисквания за опазване на околната среда и здравето на хората, като не се допуска замърсяване на прилежащата територия, разрушаване и повреждане на чучурите, крановете, коритата, отточния канал на чешмите и водовземните съоръжения.

(2) Ползването по ал. 1 се извършва така, че да не се възпрепятства ползването на водата и от други граждани.

Чл. 60. (1) Всички водоизточници за общо водоползване на територията на общината се завеждат служебно в регистрите по чл. 25, ал. 1 от Закона за водите в отделен раздел.

(2) Общинската администрация предприема необходимите действия за опазването на водите във водоизточниците по ал. 1 и средата около тях.

Чл. 61. При планов или аварийен ремонт на съоръжения, осигуряващи минерална вода за общо ползване, спирането на водата се обявява минимум 24 часа по-рано на определеното за това място.

ГЛАВА ПЕТА

Опазване на подземните води

РАЗДЕЛ I

Общи положения

Чл. 62. (1) Подземните води и подземните водни обекти се опазват от изтощаване, замърсяване и увреждане.

(2) Целите на опазването са:

1. поддържане на необходимото количество и качество на подземните води и здравословна околна среда;
2. съхраняване на екосистемите, свързани с подземните води;
3. предотвратяване на стопански щети, свързани с вредното въздействие на подземните води.

Чл. 63. Подземните води се опазват от изтощаване чрез:

1. издаване на разрешителни за хидрогеоложки проучвания, за изграждане, ремонт, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения за подземни води и за водоползване от подземни води и предоставяне на концесии за ползване на минерални води при определени условия;
2. отказ за издаване на разрешителните по т. 1;
3. поставяне на по-строги условия във вече издадени разрешителни;
4. провеждане на залесителни мероприятия;
5. изкуствено подхранване на подземните води;
6. съгласуване извършването на сондажна и/или минна дейност в райони със значителни ресурси на подземни води, определени със заповед на министъра на околната среда и водите.

Чл. 64. (1) За опазване на подземните води от замърсяване и увреждане се установяват екологичен праг и праг на замърсяване на подземните води съгласно приложение № 3.

(2) Изследванията за оценка на състоянието на подземните води включват показателите от приложение № 3, характерни за всеки конкретен източник на замърсяване.

Чл. 65. Подземните води и подземните водни обекти се опазват от замърсяване и увреждане чрез:

1. предотвратяване на отвеждането на опасните вещества от приложение № 1;
2. ограничаване на отвеждането на вредните вещества от приложение № 2;
3. забрана за създаване на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води с различни качества при извършване на сондажни, минни, строителни и други дейности;
4. определяне на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;
5. възстановяване на качествата на подземните води.

Чл. 66. (1) За предотвратяване на отвеждането на веществата от приложение № 1 се въвеждат:

1. забрана за пряко отвеждане в подзем. води на опасните вещества, изброени в приложение № 1;
2. забрана за депониране и изливане, както и забрана за други дейности върху земната повърхност и в подземните водни обекти, представляващи непряко отвеждане на веществата от приложение № 1, в случаите, когато при проучванията се установи, че тези дейности довеждат до замърсяване и увреждане;

3. разрешение за дейностите по т. 2, ако са взети всички технически предпазни мерки за недопускане на замърсяване и увреждане;

4. разрешително за отвеждане в подземните води чрез реинжекция в същия подземен воден обект на: води, използвани за добив на хидрогеотермална енергия; руднични води, изпомпвани от минни изработки; подземни води, изпомпвани при водопонижение за целите на строителството; поътни води при добива на нефт и газ; подземни води, използвани за извличане на ценни вещества, и други случаи на реинжекция.

(2) За ограничаване на отвеждането на веществата от приложение № 2 се въвеждат:

1. разрешително за отвеждане на веществата от приложение № 2 в подземните води;

2. разрешение за депониране и изливане, както и за извършване на други дейности върху земната повърхност и в подзем. водни обекти, представляващи непряко отвеждане на същите вещества;

3. разрешително за изкуствено подхранване на подземните води за всеки отделен случай.

Чл. 67. (1) Независимо от изискванията по чл. 66, ал. 1, т. 1 и 2 компетентният орган може да разреши отвеждането, ако проучванията установят замърсяване на подземните води - приемник, с вещества от приложение № 1 и докажат, че те са трайно негодни за питейно-битови нужди, водопой на животни и поливане.

(2) Отвеждането по ал. 1 се разрешава само ако:

1. същото не възпрепятства използването на подземни богатства;

2. са взети всички технически предпазни мерки, така че веществата да не достигнат до други водни обекти и да не застрашат други екосистеми.

Чл. 68. При извършването на сондажни, минни, строителни и други дейности се забранява създаването на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води в различно състояние, както следва:

1. води в отлично и добро състояние с води в лошо и/или много лошо състояние, както и с минерални води;

2. води в лошо състояние с води в много лошо състояние;

3. минерални води с водите по чл. 84;

4. минерални води в добро състояние с минерални води в лошо състояние.

Чл. 69. (1) Подземните водни обекти се разкриват с минимален брой водоземни съоръжения.

(2) Разкриването на повече от един воден обект чрез едно водоземно съоръжение се допуска само при наличие на такова условие в разрешителното за изграждане на водоземното съоръжение.

(3) Собствениците на водоземни съоръжения полагат грижата на добър стопанин за опазване на съоръженията и водите, разкрити с тях, и носят отговорност за използването им.

(4) Водоземни съоръжения, които временно или дълготрайно не се използват, се консервират или ликвидират от техния собственик.

Чл. 70. (1) Ограничава се водоползването от плитки подземни води за напояване в случаите, в които съществуват условия и възможности за напояване с повърхностни води.

(2) Условията и възможностите по ал. 1 се преценяват от басейновата дирекция.

Чл. 71. Разпоредбите по тази глава не се прилагат за:

1. зауствания в подземни водни обекти на битови отпадъчни води от изолирани жилища, които не са свързани с канализационната система и са разположени извън районите, в които се добиват води, ползвани за питейни цели;

2. зауствания в подземни водни обекти, за които компетентните органи установят, че количествата на отпадъчните води и/или съдържанието на веществата по приложения № 1 и 2 са такива, че не създават опасност от влошаване на качествата на подземните води, съдържащи се в подземния воден обект, в който се извършва заустването;

3. пряко и/или непряко отвеждане на техногенни радионуклиди в подземните води.

РАЗДЕЛ II

Ред и начин за отвеждане на отпадъчни води, съдържащи вредни и опасни вещества, в подземните води

Чл. 72. (1) За пряко отвеждане на отпадъчни води се изисква разрешително за заустване на отпадъчни води, съдържащи опасни вещества, в земните недра от Министерството на околната среда и водите.

(2) Редът и начинът за издаване на разрешителните по ал. 1 се определят с Наредба за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във водни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точкови източници на замърсяване.

Чл. 73. (1) Когато в резултат на дейност, за която не се изисква разрешително за ползване на водния обект по смисъла на Закона за водите, може да се очаква непряко отвеждане на веществата по приложения № 1 и 2 в подземните води, органите по чл. 37 от Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда, в рамките на процедурата по глава пета от същия закон, и/или компетентният орган по глава четвърта от Закона за опазване на околната среда, в рамките на процедурата за оценка на въздействието върху околната среда, преценяват възможността за такова непряко отвеждане, както и техническите мерки, които трябва да бъдат взети за предотвратяването му, и предприемат необходимите действия.

(2) За съществуващите отвеждания на веществата по приложения № 1 и 2, заварени от Закона за водите, се определят индивидуални емисионни ограничения, които могат да нарушават разпоредбите на тази наредба, за срок не по-дълъг от 2 години и само при наличието на план за намаляване или преустановяване на замърсяването.

Чл. 74. Разрешителните за заустване се издават след извършване на хидрогеоложки проучвания на засегнатия подземен воден обект в съответствие с разпоредбите на глава втора и преценка от органа, издаващ разрешителното, дали отвеждането в подземните води е задоволително решение от гледна точка на околната среда.

Чл. 75. (1) Разрешителните за пряко отвеждане в подземните води и разрешителните за дейност, която може да причини непряко отвеждане на веществата по приложения № 1 и 2, съдържат:

1. име, местожителство, гражданство на титуляря на разрешителното;
2. единен идентификационен номер на юридическото лице;
3. административно-териториална единица, код по единния класификатор на населените места, местност, идентификационен номер на имота;
4. място на отвеждане, в т.ч. подземен воден обект;
5. начин на отвеждане;
6. съществени предпазни мерки с изрично посочване на естеството и концентрациите на веществата по приложения № 1 и 2 в отвежданите води; характеристиките на подземния воден обект, където се отвеждат, и близостта до други подземни водни обекти, съдържащи питейни или минерални води, които могат да бъдат засегнати;
7. максималното допустимо количество за всяко вещество в отпадъчните води в продължение на един или повече специфични периоди от време и допустимите концентрации на тези вещества в приемника;
8. условията за наблюдение на количеството и качеството на отвежданите води и/или вещества;
9. изискванията към мониторинга на подземните води;
10. количество на отведените отпадъчни води в подземните води;
11. начален и краен срок на действие на разрешителното;
12. контролиращ орган;
13. такса за правото на ползване на водния обект по тарифа, определена с акт на Минист. съвет;
14. други условия.

(2) При непряко отвеждане, произтичащо от депониране или изливане с цел депониране, разрешителното съдържа и:

1. мястото на депонирането или изливането;
2. технологията на депониране или изливане;
3. концентрацията на веществата в депонираните или изливаните материали;
4. специални мерки за опазване на околната среда.

Чл. 76. (1) Разрешителното влиза в сила след изграждане и въвеждане в експлоатация на система за наблюдение и контрол на технологичния процес, на количеството и качеството на отвежданите вещества и на подземните води, в които се извършва отвеждането.

(2) Неизпълнението на условията от ал. 1 е основание за отнемане на разрешителното.

Чл. 77. (1) Разрешително за заустване на веществата по приложения № 1 и 2 в трансгранични подземни води се издава след информиране на засегнатата страна.

(2) По искане на засегнатата страна за условията на издаване на разрешителното се водят преговори.

Чл. 78. Разрешително за заустване не се издава, ако лицето, поискало разрешение, заяви, че не е в състояние да изпълни поставените условия или ако това е безспорно за компетентния орган.

Чл. 79. (1) Разрешителното за заустване се отнема, ако титулярят на разрешителното не изпълнява поставените условия в него.

(2) В случаите по ал. 1 органът, издал разрешителното, може да определи срок на титуляря на разрешителното да прекрати заустването и да възстанови състоянието на подземния воден обект.

(3) При прекратяване на титуляря на разрешителното компетентният орган предприема необходимите мерки за изпълнение на дейностите по ал. 2.

Чл. 80. (1) Органът, издал разрешителното за заустване, или упълномощено от него лице контролира:

1. изпълнението на условията в разрешителното;
2. последствията от отвеждането на вредните и опасните вещества върху състоянието на подземните води.

(2) Органът, издал разрешителното за заустване, актуализира разрешителното на всеки 3 години.

Чл. 81. Органите, издаващи разрешителни за заустване, организират и поддържат:

1. регистри за издадените разрешителни за заустване на вещества по приложение № 1;
2. регистри за издадените разрешителни за заустване на вещества по приложение № 2.

Чл. 82. (1) Органът, издал разрешението за извършване на непряко отвеждане, ежегодно в срок до 31 януари изпраща на Главната дирекция по водите следната информация:

1. резултати от изследванията на отвежданите води;
2. обстоятелства по издаването на разрешителните;
3. резултатите от наблюденията и извършената контролна дейност;
4. регистрите по чл. 81.

(2) Главната дирекция по водите обобщава информацията по ал. 1 и обобщава в единен регистър регистрите по чл. 80.

РАЗДЕЛ III

Критерии за категоризация на водите в подземните водни обекти

Чл. 83. (1) Категоризацията на подземните води се извършва според тяхното предназначение, като се вземат предвид генетичните фактори за формиране на качествата им.

(2) Състоянието на подземните води се определя по най-неблагоприятните количествени, качествени и екологични показатели.

Чл. 84. Подземните води според предназначението им се категоризират, както следва:

1. I категория - подземни води, които могат да бъдат ползвани за питейно-битови цели;
2. II категория - подземни води, които могат да се ползват за пиене след подходящо третиране, за напояване и за други цели, които позволява категорията им;
3. III категория - подземни води, които не са пригодни за ползване, но чието качество може да бъде възстановено до качеството на II категория с прилагането на мерки, които са икономически осъществими;
4. IV категория - подземни води, които не са пригодни за ползване и чието качество не може да бъде възстановено до II категория с прилагането на мерки, които са икономически осъществими.

Чл. 85. (1) Минералните води според тяхното предназначение се категоризират, както следва:

1. I категория - минерални води, които могат да бъдат ползвани за бутилиране и за пиене, минерални води с изразени надгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералната вода, по-висока от 30°C, и минерални води, съдържащи ценни вещества;

2. II категория - минерални води с ниски надгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералната вода 25 - 30 °C;

3. III категория-минерални води с подгранични стойности на биологично значимите параметри за лечебно и лечебно-профилактично въздействие или с температура на минералн. вода 20 - 25 °C.

(2) Определянето на биологично значимите параметри на минералните води се извършва съгласно разпоредбите на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (обн., ДВ, бр.79 от 1987 г.; изм., бр.18 от 1992 г.; изм. и доп., бр.12 от 1995 г.) на министъра на здравеопазването и "Атлас за курортно райониране на Н. Р. България", МНЗ - СКУ, НИКФР, ГУГК, София 1971 г.

Чл. 86. (1) Състоянието на подземните води се определя, както следва:

1. подземни води в отлично състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са под екологичния праг;

2. подземни води в добро състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са между екологичния праг и прага на замърсяване;

3. подземни води в лошо състояние са подземните води, в които стойностите на показателите по приложение № 3 са над прага на замърсяване;

4. подземни води в много лошо състояние са тези, при които е настъпило увреждане.

(2) Състоянието на минералните води се определя, както следва:

1. минерални води в добро състояние са минералните води, в които стойностите на показателите за качеството им съответстват на стойностите, установени при многогодишното им наблюдение;

2. минерални води в лошо състояние са минералните води, в които стойностите на показателите за качеството им не съответстват на стойностите, установени при многогодишното им наблюдение;

3. в случаите, в които няма установени стойности от многогодишни наблюдения, състоянието на минералните води през първите 5 години се оценява въз основа на показателите в сертификата и/или балнеологичната оценка.

Чл. 87. (1) За категоризация и определяне състоянието на подземните води се разработват проекти в съответствие с разпоредбите на Наредба за категоризация на водите във водните обекти.

(2) При разработването на проектите по ал. 1:

1. се вземат предвид и генетичните фактори за формиране на качествата на подземните води;

2. се категоризират по уязвимост подземните водни обекти, които съдържат водите по т. 1.

(3) Възлагането на проектите по ал. 1 се извършва от министъра на околната среда и водите по реда на Закона за обществените поръчки.

(4) Проектите се утвърждават от министъра на околната среда и водите.

РАЗДЕЛ IV

Обекти със специален режим, свързан с опазването на подземните води

Чл. 88. Обекти със специален режим, свързан с опазването на подземн. води и здравето на хората, са:

1. санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди;

2. незащитените и силноуязвими подземни водни обекти;

3. подземни водни обекти, водите в които са определени като стратегически резерв за питейно-битово водоснабдяване;

4. защитените територии, по смисъла на Закона за защитените територии, в които подземните води са основен фактор за опазване на биологичното разнообразие в екосистемите и на естествените процеси, протичащи в тях.

Чл. 89. (1) Басейновите дирекции водят регистър на обектите по чл. 88 в рамките на съответния район за басейново управление на водите.

(2) Регистрите по ал. 1 съдържат:

1. основанието за обявяването на обекта;

2. данни за подземния воден обект или участъка от него, за който е определен специален режим, вкл. и карта, на която е локализиран обектът;

3. забраните и ограниченията в режима на ползване на обекта.

(3) Регистрите ежегодно се актуализират и се изпращат на Главната дирекция по водите.

Чл. 90. (1) Обектите по чл. 88, т. 1 се определят на основата на хидродинамични, хидрохимични и икономически разчети.

(2) В границите на обектите по ал. 1 се осигурява както защитата на водоземното съоръжение или система, така и защитата на подземните води от:

1. замърсяване с веществата по приложения № 1 и 2;

2. замърсяване с други химични, биологични, бързоразпадащи се, лесноразградими и силносорбируеми вещества, източника на които е разположен в близост до съоръженията;

3. замърсяване с химични, бавноразпадащи се, трудноразградими, слабосорбируеми и несорбируеми вещества;

4. дейности, водещи до намаляване дебита на водоизточниците.

(3) Редът за определяне на забраните и ограничителния режим за ползване на териториите се определят с Наредба за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Чл. 91. Подземните водни обекти по чл. 88, т. 2 се определят с проектите за категоризация на подземните води.

Чл. 92. (1) Обектите по чл. 88, т. 3 са подземните водни обекти, съдържащи значителни количества води с питейни качества, които нямат пряка хидравлична връзка с други водни обекти и с повърхността на терена.

(2) Обектите по ал. 1 се определят в Националния водностопански план.

ГЛАВА ШЕСТА

Действия при замърсяване и увреждане на подземните води. Защита от вредното въздействие на подземните води

РАЗДЕЛ I

Действия при замърсяване и увреждане на подземните води

Чл. 93. (1) Когато се установи, че подземните води са замърсени:

1. съответната басейнова дирекция своевременно информира органите за местно самоуправление в засегнатия район;

2. се извършва проучване на причините в съответствие с изискванията на глава втора;

3. се провежда мониторинг в съответствие с разпоредбите на Наредба за реда и начина за изграждане на мрежите за мониторинг и дейността на националната система за мониторинг на водите.

(2) Когато се установи, че подземните води са увредени, се извършва:

1. своевременно информиране на органите за местно самоуправление в засегнатия район;

2. действията по ал. 1, т. 2 и 3;

3. количествена оценка на риска за подземните води от замърсяване и увреждане с вещества, изброени в приложения № 1 и 2;

4. възстановяване на качествата на подземните води, ако рискът по т. 3 бъде оценен като много висок.

(3) За възстановяването на качествата на подземните води по ал. 2, т. 4 се разработват проекти.

(4) Разпоредбата на ал. 1 не се прилага за тези вещества, за които в съответния воден обект достоверно са установени високи стойности на показателите, дължащи се на естествени, несвързани с човешка дейност фактори.

(5) Разходите за дейностите по ал. 1 и 2 са за сметка на причинителя на замърсяването или увреждането.

(6) Сроковете за изпълнението на дейностите по ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2, т. 2 и 3 следва да бъдат от три до шест месеца.

(7) Сроковете по ал. 2, т. 4 се определят с проектите по ал. 3.

Чл. 94. (1) В случаите, в които подземни води са увредени до степен непозволяваща възстановяване на качествата им до II категория, се предприемат необходимите мерки за:

1. прекратяване на водоползването в участъка от водния обект, съдържащ такива води;
2. локализиране на замърсяването в рамките на замърсения участък;
3. мониторинг на засегнатите и на съседни участъци и/или водни обекти, които могат да бъдат засегнати.

(2) Мерките по ал. 1 се предприемат от:

1. басейновата дирекция в случаите по ал. 1, т. 1;
2. собственика или ползвателя на обекта, причинил замърсяването в останалите случаи.

Чл.95. (1) При аварийни случаи, които могат да предизвикат замърсяване на подземните води, лицата, в резултат от чиято дейност е предизвикана аварията, извършват:

1. ограждане мястото на аварията и осигуряване на неговата охрана;
2. подходяща обработка на разлетите и/или разсипаните вещества със сорбционни материали;
3. събиране, неутрализиране или унищожаване на разлетите и/или разсипаните вещества;
4. ликвидиране на последиците от аварията.

(2) В случаите по ал. 1 незабавно се уведомяват басейновата дирекция, органите на Гражданска защита и постоянните общински комисии за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи в землището, на които е станала аварията.

(3) Органите по ал. 2 незабавно разпореждат прекратяване на водоползването от подземни води за питейно-битови нужди в зоната на аварията и уведомяват регионалните хигиенно-епидемиологични инспекции към Министерството на здравеопазването за инцидента.

РАЗДЕЛ II

Защита от вредното въздействие на подземните води

Чл. 96. (1) Защитата от вредното въздействие на подземните води включва:

1. защита от опасно повишаване и понижаване нивото на подземните води;
2. защита от изкуствен самоизлив на подземни води.

(2) За защита от опасно понижаване и повишаване на нивото на подземните води се забранява:

1. водоползване от подземни води при експлоатационно понижаване, по-голямо от определеното в разрешителното за водоползване;
2. изграждане на съоръжения, възпрепятстващи естествения отток на подземните води;
3. изграждане на хидротехнически съоръжения, предизвикващи недопустимо висок подпор на подземните води.

(3) За защита от изкуствен самоизлив на подземните води:

1. съоръженията, разкрили подземни води на самоизлив, се експлоатират на кранов режим;
2. съоръженията, разкрили подземни води на самоизлив, които не се експлоатират, задължително се консервират или ликвидират в зависимост от техническото им състояние.

ГЛАВА СЕДМА

Мониторинг на подземните води

Чл. 97. (1) Предмет на националната мрежа за мониторинг на подземните води са подземните води в обхвата на:

1. подземните водни обекти с модул на подземния отток, по-голям от 1 л/с ;
2. извори със средногодишен дебит над 10 л/с;
3. находищата на минерални води.

(2) При необходимост от оценка на качеството на подземните води във водни обекти, които не отговарят на критериите по ал. 1, т. 1 и 2, предмет на мониторинг могат да бъдат и извори с дебит, по-малък от 10 л/с.

Чл. 98. (1) Целта на мониторинга на подземните води е получаването на достатъчна информация за оценка на актуалното състояние на количеството и качеството на подземните води, своевременно идентифициране

на негативните процеси, прогнозиране на тяхното развитие и определяне на степента на ефективност на осъществяваните мероприятия за ползване и опазване на подземните води.

(2) Целта по ал. 1 се постига чрез постоянното наблюдение на нивата, дебитите, химичния състав и физичните характеристики на подземните води и свързаните с тях метеорологични и хидроложки показатели.

Чл. 99. (1) Националната мрежа за мониторинг на подземните води се проектира за всеки подземен воден обект - предмет на мониторинг.

(2) Разпределението на пунктовете в рамките на подземния воден обект е относително равномерно, така че наблюденията в тях да характеризират:

1. естественото състояние на подземните води в зоната на подхранване, зоната на транзит и зоната на дрениране на подземния воден обект;
2. връзката на подземните води с атмосферните и повърхностните води;
3. връзката с водите от други подземни водни обекти.

Чл. 100. (1) Всяко лице, което в резултат от дейността си осъществява или създава опасност от замърсяване или изтощаване на подземните води, провежда собствен мониторинг за състоянието на подземните води.

(2) Собствен мониторинг провеждат и титулярите на разрешителни за водоползване за питейно-битово водоснабдяване на населението, които освен мониторинга за количеството и качеството на подземните води провеждат и мониторинг, свързан със забраните и ограниченията в границите на санитарно-охранителната зона.

(3) Планът за собствен мониторинг се обосновава на базата на проведено хидрогеоложко проучване, а пунктовете за наблюдение се разполагат в рамките на участъка, върху който дейността оказва въздействие.

Чл. 101. В участъци от подземни водни обекти, в които състоянието на подземните води е по-ниско от добро, се извършва по-интензивен мониторинг за степента и природата на замърсяването в рамките на участъка.

ГЛАВА ОСМА

Стопанисване на минералните води - изключителна държавна собственост, и съоръженията за подземни води - публична собственост

Чл. 102. Минералните води - изключителна държавна собственост, се стопанисват в интерес на населението и с грижата на добър стопанин.

Чл. 103. (1) Минералните води - изключителна държавна собственост, вкл. и техните водоизточници, които не са предоставени за ползване чрез концесия, и съоръженията за подземни води - публична държавна собственост, се стопанисват от директора на басейновата дирекция.

(2) Стопанисването на водоизточниците на минерални води - изключителна държавна собственост, се осъществява от лицата, които са задължени с концесионния договор.

Чл. 104. (1) Директорът на басейновата дирекция организира стопанисването на водоизточниците и съоръженията за минерални води.

(2) Стопанисването по ал. 1 включва:

1. поддържане на водоизточника и съществуващите каптажни съоръжения в добро техническо и санитарно състояние;
2. поставяне и поддържане на трайна маркировка за идентификация на водоизточника съгласно акта за държавна собственост;
3. ограждане и поддържане на най-вътрешния пояс от санитарно-охранителната зона около водоизточника;
4. привеждане на кранов режим или консервиране на водоизточниците, които нямат легитимен ползвател, с изключение на водоизточниците по т. 101 от приложение № 2 към чл. 14, т. 2 от Закона за водите;
5. осигуряване експлоатацията на водоизточника, ако това се налага за осъществяване на общо водоползване.

(3) В случаите, в които водоизточниците не са предоставени за ползване и не са включени в националната система за мониторинг, периодично се провеждат наблюдения за количествата и качествата на минералните води по програма, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

(4) За осъществяване на дейностите по ал. 2 директорът на басейновата дирекция ежегодно до 31 август съставя и предлага на министъра на околната среда и водите за утвърждаване програма за необходимите дейности за експлоатация, поддържане, ремонт, консервация, ликвидация и охрана на водоизточниците.

(5) Изпълнението на дейностите в утвърдената програма по ал. 4 се извършва по реда на тази наредба чрез възлагане по реда на Закона за обществените поръчки.

Чл. 105. (Попр. - ДВ, бр. 64 от 2000 г.) Необходимите средства за изпълнението на програмите по чл. 104, ал. 2 се предвиждат ежегодно в бюджета на Министерството на околната среда и водите, а за изпълнението на програмите по ал. 3 - от Националния фонд за опазване на околната среда.

Чл. 106. Главната дирекция по водите към Министерството на околната среда и водите контролира ползването на минералните води и не допуска или спира ползването им без учредено по съответния ред право на водоползване.

Чл. 107. Водопреносните и водоразпределителните мрежи по смисъла на чл. 19, т. 4, буква "д" от Закона за водите се стопанисват така, че загубите на минерална вода да не превишават 10 % от подаваното на входа на мрежата водно количество.

ГЛАВА ДЕВЕТА

Административно-наказателна отговорност

Чл. 108. (1) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 1 от Закона за водите за ползване на води без необходимото за това основание или в отклонение на предвидените условия и изисквания в разрешителното или договора се счита:

1. ползването на подземни води, в т.ч. и минерални, без разрешително за водоползване или учредена концесия;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното за водоползване или концесионния договор;
3. ползването на повече от 10 куб. м/ден подземни води в случаите, в които не се изисква разрешително, когато същото е доказано чрез измерване.

(2) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 2 от Закона за водите за ползване на водни обекти без необходимото за това основание или в отклонение от предвидените условия и изисквания в разрешителното се счита:

1. извършването на хидрогеоложки проучвания, вкл. изграждане, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения, без съответно разрешително;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното по т. 1.

(3) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 3 от Закона за водите за замърсяване на водите и нарушаване разпоредбите на чл. 144 се счита:

1. отвеждането - пряко или непряко, на опасни и вредни вещества в подземните води без съответно разрешително;
2. неспазването на предвидените условия и изисквания в разрешителното по т. 1;
3. създаването на предпоставки за изкуствено смесване на подземни води с различни качества при извършването на сондажни, минни, строителни и други дейности;
4. създаването на предпоставки за замърсяване и изтощаване на подземните води при изграждане на обекти или на части от тях на територията на незащитени, силноуязвими водоносни хоризонти, както и при интервенция в тях;
5. изграждането на кладенци по дигите на реките.

(4) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 4 от Закона за водите за нарушаване правилата за деклариране, отчитане и контролиране при осъществяване на водоползването се счита:

1. отклоняването на ползваната вода или част от нея преди водомера;
2. подправянето на показанията на водомера;
3. недопускането на контролните органи за отчет на водомера.

(5) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 8 от Закона за водите за укриване на информацията относно аварийни ситуации във водни обекти се счита:

1. укриването на информацията за нарушаване целостта на обсадна колона;
2. укриването на информацията за изпуснати еталонни радиоактивни източници при провеждане на сондажно-геофизични изследвания.

(6) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 11 от Закона за водите за унищожаване или подправяне на данни се счита:

1. унищожаването или подправянето на данните от собствения мониторинг;
2. подправянето на данни от опитно-филтрационни изследвания;
3. подправянето на данни за конструкцията на водоземни съоръжения.

(7) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 13 от Закона за водите за повреждане или разрушаване на пунктове или станции от националната мрежа за мониторинг се счита:

1. нарушаването на трайната маркировка на пункт от националната мрежа за подземни води;
2. повреждането и/или разрушаването на устиевото оборудване на пункта;
3. пускането на предмети в сондажите;
4. повреждането на стационарните измервателни устройства, с които пунктът е оборудван.

(8) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 15 от Закона за водите за неизпълнение на предписанията по чл. 138, ал. 3 се счита допускането на опасно повишаване или понижаване на нивото на подземните води.

(9) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 17 от Закона за водите за неизпълнение на задължение се счита непредоставянето незабавно на контролния орган на документацията, свързана с изпълнение на условията по концесионния договор или изискванията на издаденото разрешително.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. “Водоземна система от подземни води” е съвкупност от няколко водоземни съоръжения, работещи при взаимодействие помежду си, предназначени за добив на определено водно количество за конкретни водоснабдителни или отводнителни цели.
2. “Водоземни съоръжения от подземни води” са каптирани естествени извори, дренажи, сондажни и шахтови кладенци, кладенци с хоризонтални филтри, открити и подземни минни изработки и др., предназначени за добив на определено водно количество за конкретни водоснабдителни или отводнителни цели.
3. “Замърсяване на подземните води” е прякото или непрякото отвеждане като резултат от човешка дейност на вещества, трептения и топлина в подземните води, които могат да бъдат опасни за човешкото здраве, водните екосистеми или за качеството на водите.
4. “Извори” са естественото - възходящо или низходящо, безнапорно или напорно изтичане на подземни води на земната повърхност.
5. “Комплексно ползване на минерални води” е ползването на едно и също водно количество за добив на хидрогеотермална енергия и след отнемане на част от топлината на минералната вода ползването ѝ за други цели.
6. “Консервационни работи” на водоземни съоръжения са тези работи, чрез които временно се преустановява възможността за протичане на води през съоръженията, като се запазва възможността за ползването им за експлоатацията или за провеждане на изследвания.
7. “Ликвидационни работи” на проучвателни и водоземни съоръжения за подземни води са тези работи, след извършването на които напълно и за неограничено време се прекратява възможността за естествено или принудително протичане на води и след които съоръжението не създава опасност при ползване на терена и земните недра за други цели.
8. “Непряко отвеждане” е въвеждането в подземните води на веществата по приложения № 1 и 2 чрез процеждане през почвата или през зоната на аерация над подземния воден обект.
9. “Плитки подземни води” са подземните води с дълбочина до 50 м от повърхността.
10. “Подземен воден обект” е обособена, хомогенна и хидравлически единна част от земните недра (водоносен хоризонт, водоносен комплекс, водоупор, пукнатинна система, карстова система и др.), в която се формират, натрупват и движат подземни води.

11. “Пряко отвеждане” е въвеждането в подземните води на веществата по приложения № 1 и 2 без процеждане през почвата или през подпочвения слой.
12. “Скрити работи” са работите, изпълнението на които не може да се установи след изграждане на водовземното съоръжение.
13. “Хидрогеоложки проучвания” са всички дейности за проучване на подземни води, изграждане, ремонт, реконструкция и модернизация на водовземни съоръжения или системи.
14. “Увреждане на подземните води” е такова замърсяване на подземните води, при което оценката на риска доказва, че те са вредни за човешкото здраве, увреждат биологичните ресурси и водните екосистеми и се възпрепятстват други законно установени форми на използване на подземните води.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- § 2. Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 2 от Закона за водите.
- § 3. За заустване на битови отпадъчни води от населени места, които не са свързани с канализационната система в подземни водни обекти, разпоредбите на глава пета влизат в сила 10 години след обнародване на наредбата.
- § 4. Наредба № 3 от 1986 г. за изграждане на нови водоизточници за задоволяване нуждите на личните стопанства от вода за битови и други нужди (ДВ, бр. 88 от 1986 г.) се отменя.
- § 5. Наредба № 5 от 1999 г. за утвърждаване на експлоатационните ресурси на подземните води (ДВ, бр. 16 от 1999 г.) се отменя.
- § 6. Наредба № 6 за отвеждането в земните недра на отпадъчни води, съдържащи вредни вещества (ДВ, бр. 87 от 1981 г.) се отменя.
- § 7. Наредба за водоползуването (ДВ, бр. 16 от 1971 г.) се отменя.
- § 8. Наредба № 24 от 1994 г. за реда за безвъзмездно предоставяне на минерални води и лечебна кал с национално значение (ДВ, бр. 5 от 1995 г.) се отменя.
- § 9. Наредба № 23 от 1994 г. за възмездно отдаване чрез конкурс за стопанисване и ползване на минерални водоизточници с минерални води от национално значение и лечебни калонаходища (обн., ДВ, бр. 3 от 1995 г.; изм. и доп., бр. 32 от 1995 г.; доп., бр. 47 от 1995 г.) се отменя.
- § 10. Наредба № 10 от 1995 г. за събирането и разходването на приходите от отдадените за стопанисване и ползване минерални водоизточници с минерални води от национално значение, лечебни калонаходища и морски плажове (ДВ, бр. 38 от 1995 г.) се отменя.
- § 11. В Наредба № 6 от 1995 г. за бутилиране на натурални минерални води (ДВ, бр. 15 от 1995 г.) се правят следните изменения:
 1. В чл. 3, т. 1 буква “б” се изменя, както следва: “б) да има утвърдени експлоатационни ресурси по реда на Наредба за проучване, ползване и опазване на подземните води;”.
 2. Член 4 се изменя така: “Чл. 4. Бутилираните натурални минерални води се регистрират с географско означение по реда на Закона за марките и географските означения.”
 3. В приложение № 1 към чл. 5, ал. 2 думите “регистрирано наименование за произход” се заличават.
- § 12. Наредбата влиза в сила от датата на обнародването ѝ в “Държавен вестник”.
- § 13. Указания по прилагането на наредбата дава министърът на околната среда и водите съгласувано с министъра на здравеопазването, министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на икономиката.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 КЪМ ЧЛ. 2, АЛ. 1, Т. 4

Списък на опасните вещества, забранени за отвеждане в подземните води

1. Органохалогенни съединения и вещества, които могат да формират подобни във водните части от околната среда.
2. Органофосфорни съединения.
3. Органокалаени съединения.
4. Вещества, притежаващи канцерогенни, мутагенни или тератогенни свойства във или посредством водните части на околната среда(1).
5. Живак и неговите съединения.
6. Кадмий и неговите съединения.

7. Минерални масла и въглеродороди.

8. Цианиди.

(1) Ако определени вещества от приложение № 2 са канцерогенни, мутагенни или тератогенни, то те следва да се отнасят към т. 4 на това приложение.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 КЪМ ЧЛ. 2, АЛ. 1, Т. 4

Списък на вредните вещества, чието отвеждане се извършва след получаване на разрешително

1. Неметали, метали и техните съединения:

1.1. Цинк	1.11. Калай
1.2. Мед	1.12. Барий
1.3. Никел	1.13. Берилий
1.4. Хром	1.14. Бор
1.5. Олово	1.15. Уран
1.6. Селен	1.16. Ванадий
1.7. Арсен	1.17. Кобалт
1.8. Антимон	1.18. Талий
1.9. Молибден	1.19. Телур
1.10. Титан	1.20. Сребро

2. Биоциди и техните деривати, неприсъстващи в това приложение.

3. Вещества, които имат вреден ефект върху вкуса и/или мириса, и/или цвета на подземните води, съединения, склонни да причинят формирането на подобни вещества и да направят подземните води негодни за човешка консумация.

4. Токсични или устойчиви органични съединения на силиций и вещества, които могат да причинят формиране на подобни съединения във водата, като се изключат тези, които са биологично безвредни или са бързо превръщащи се в безвредни вещества във водата.

5. Неорганични съединения на фосфора и елементарен фосфор.

6. Флуориди.

7. Амоний и нитрити.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 КЪМ ЧЛ. 28, Т. 3

Препоръчителни показатели за опазване на подземните води от замърсяване

Показател	Единица международно означение	Единица българско означение	Екологичен праг	Праг на замърсяване
1	2	3	4	5
1. Метали и металоиди				
1. Алуминий (1)	†g/l	мкг/л	200	500
2. Антимон	†g/l	мкг/л	5	20
3. Арсен	†g/l	мкг/л	10	30
4. Барий	†g/l	мкг/л	200	500
5. Берилий	†g/l	мкг/л	0,2	2
6. Ванадий	†g/l	мкг/л	50	200
7. Желязо - общо	†g/l	мкг/л	50	200
8. Живак	†g/l	мкг/л	0,5	2
9. Кадмий	†g/l	мкг/л	1	5
10. Калай	†g/l	мкг/л	10	100
11. Кобалт	†g/l	мкг/л	5	100
12. Манган	†g/l	мкг/л	20	50
13. Мед	†g/l	мкг/л	30	100
14. Молибден	†g/l	мкг/л	5	50
15. Никел	†g/l	мкг/л	20	100

16. Олово	†g/l	мкг/л	30	200
17. Селен	†g/l	мкг/л	0,5	5
18. Сребро	†g/l	мкг/л	3	10
19. Талий	†g/l	мкг/л	1	10
20. Телур	†g/l	мкг/л	10	40
21. Титан	†g/l	мкг/л	200	800
22. Уран (2)	†g/l	мкг/л	10	100
23. Хром - общо	†g/l	мкг/л	5	50
24. Цинк	†g/l	мкг/л	200	1000
2. Други неорганични вещества				
25. Амоний	mg/l	мг/л	0,12	1,2
26. Натрий	mg/l	мг/л	50	100
27. Нитрати	mg/l	мг/л	10	30
28. Нитрити	mg/l	мг/л	0,025	0,125
29. Разтворени вещества	mg/l	мг/л	500	1000
30. Сероводород	mg/l	мг/л	0,01	0,1
31. Сулфати	mg/l	мг/л	50	150
32. Флуориди	mg/l	мг/л	0,3	1
33. Фосфати (3)	mg/l	мг/л	0,1	1
34. Хлориди	mg/l	мг/л	30	100
35. Цианиди - общо	mg/l	мг/л	0,02	0,1
3. Радиоактивни вещества				
36. Радий-226	Bq/l	Бк/л	0,1	0,5
37. Торий-230	Bq/l	Бк/л	0,1	0,5
4. Моноциклични ароматни въгледороди				
38. Бензол	†g/l	мкг/л	0,2	30
39. Етилбензол	†g/l	мкг/л	0,2	200
40. Ксилол	†g/l	мкг/л	0,2	200
41. Толуол	†g/l	мкг/л	0,2	500
42. Фенол	†g/l	мкг/л	2	50
5. Полициклични ароматни въгледороди				
43. Антрацен	†g/l	мкг/л	0,02	5
44. Бензо(а)антрацен	†g/l	мкг/л	0,005	1
45. Бензо(ghi)перилен	†g/l	мкг/л	0,001	0,2
46. Бензо(а)пирен	†g/l	мкг/л	0,005	0,2
47. Бензо(к)флуорантен	†g/l	мкг/л	0,001	0,2
48. Индено(1,2,3,cd) пирен	†g/l	мкг/л	0,001	0,2
49. Нафталин	†g/l	мкг/л	0,1	50
50. ПАВ - общо (4)	†g/l	мкг/л	0,1	100
51. Пирен	†g/l	мкг/л	0,1	50
52. Фенантрен	†g/l	мкг/л	0,02	5
53. Флуорантен	†g/l	мкг/л	0,03	30
54. Хризен	†g/l	мкг/л	0,005	0,2
6. Хлорирани въгледороди				
55. Винилхлорид	†g/l	мкг/л	0,1	5
56. Дихлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	50
57. 1,2-дихлоретан	†g/l	мкг/л	-	400
58. Дихлорметан	†g/l	мкг/л	-	400
59. Дихлорфенол	†g/l	мкг/л	0,1	30
60. Монохлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	200
61. Монохлорфенол	†g/l	мкг/л	0,3	100
62. Пентахлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	1
63. Пентахлорфенол	†g/l	мкг/л	0,01	3
64. Полихлорирани бифенили (7)	†g/l	мкг/л	0,01	1
65. Полихлорирани дибензодиоксини	†g/l	мкг/л	10	50
66. Полихлорирани дибензофурани	†g/l	мкг/л	10	50
67. Тетрахлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	2
68. Тетрахлоретан	†g/l	мкг/л	-	20
69. Тетрахлорметан	†g/l	мкг/л	-	10
70. Тетрахлорфенол	†g/l	мкг/л	0,03	10

71. Трихлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	10
72. Трихлоретан	†g/l	мкг/л	-	500
73. Трихлорметан	†g/l	мкг/л	-	400
74. Трихлорфенол	†g/l	мкг/л	0,03	10
75. Хексахлорбензол	†g/l	мкг/л	0,1	5
76. Хлорбензоли (5)	†g/l	мкг/л	0,1	30
77. Хлорнафталин	†g/l	мкг/л	-	6
78. Хлорфеноли (6)	†g/l	мкг/л	0,1	20
7. Пестициди				
79. Алдрин	†g/l	мкг/л	0,01	0,1
80. Атразин	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
81. DDT/DDD/DDE (8)	†g/l	мкг/л	0,01	0,1
82. Диелдрин	†g/l	мкг/л	0,01	0,1
83. Дрини (9)	†g/l	мкг/л	0,01	0,1
84. Ендосулфан	†g/l	мкг/л	0,01	0,2
85. Ендрин	†g/l	мкг/л	0,01	0,1
86. Карбарил	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
87. Карбофуран	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
88. Манаб	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
89. Метоксихлор	†g/l	мкг/л	0,01	20
90. HCH - съединения (10)	†g/l	мкг/л	0,01	1
91. Пропазин	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
92. Симазин	†g/l	мкг/л	0,01	0,5
93. Хептахлор	†g/l	мкг/л	0,01	0,2
94. Хлордан	†g/l	мкг/л	0,01	0,2
8. Други органични съединения				
95. Катехол	†g/l	мкг/л	0,1	1200
96. Крезол	†g/l	мкг/л	0,1	200
97. Нефтопродукти (12)	†g/l	мкг/л	50	500
98. Пиридин	†g/l	мкг/л	0,1	5
99. Резорцинол	†g/l	мкг/л	0,1	600
100. Стирол	†g/l	мкг/л	0,5	50
101. Тетрахидродиофен	†g/l	мкг/л	0,1	30
102. Тетрахидрофуран	†g/l	мкг/л	0,1	50
103. Тринитротолуол	†g/l	мкг/л	0,1	1
104. Фталати (11)	†g/l	мкг/л	1	10
105. Хидрохинон	†g/l	мкг/л	0,1	800
106. Циклохексанон	†g/l	мкг/л	0,1	500

Бележки към приложение № 3:

- (1) йонна форма;
- (2) естествен уран;
- (3) като PO ; 4
- (4) сума от изброените в т. 5 вещества без нафталин и антрацен;
- (5) сума от всички хлорбензоли;
- (6) сума от всички хлорфеноли;
- (7) сума от полихлорираните бифенили 28, 52, 101, 118, 138, 153 и 180;
- (8) сума от трите вещества;
- (9) сума от алдрин, диелдрин и ендрин;
- (10) сума от алфа-HCH, бета-HCH, гама-HCH и делта-HCH;
- (11) сума от всички фталати;
- (12) тук се включват екстрахируемите, неадсорбирани от алуминиев окис, неполярни и слабо полярни въглеродороди, измерени в инфрачервената област.

НАРЕДБА № 2

от 16.10.2000 г. за опазване на водите от замърсяване с нитрати от
земеделски източници

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и
министъра на земеделието и горите, обн., ДВ, бр. 87 от 24.10.2000 г.,
в сила от 24.10.2000 г., т. 5, р. 4, № 531

РАЗДЕЛ I

Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се уреждат редът и начинът за установяване, ограничаване и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници, мерките за възстановяването на доброто им състояние и правата и задълженията на компетентните органи.

Чл. 2. Предмет на тази наредба са водните обекти или части от тях, съдържащи повърхностни води, подземни, в т.ч. и минерални води и крайбрежни морски води.

Чл. 3. Целта на тази наредба е опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници посредством въвеждане на правила за:

1. определяне на водите във водните обекти или части от тях, които са замърсени или са застрашени от замърсяване и районите, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници;
2. прилагане на добра земеделска практика;
3. обучение и информиране на земеделците за прилагане на утвърдената добра земеделска практика;
4. ограничаване и ликвидиране на замърсяването.

РАЗДЕЛ II

Права и задължения на компетентните органи

Чл. 4. Компетентни органи по прилагането на наредбата са министърът на околната среда и водите, министърът на земеделието и горите, министърът на здравеопазването и директорите на басейнови дирекции или упълномощени от тях лица.

Чл. 5. Министърът на околната среда и водите:

1. определя водите във водните обекти или части от тях, които са замърсени или са застрашени от замърсяване;
2. определя като чувствителни зони районите, в които чрез просмукване или оттичане водите по т. 1 се замърсяват с нитрати от земеделски източници;
3. изготвя доклади за промените в районите по т. 2;
4. утвърждава съвместно с министъра на земеделието и горите програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването;
5. организира наблюдение на съдържанието на нитрати във водите чрез националната система за мониторинг на водите и предоставя на министъра на здравеопазването информация за съдържанието на нитрати в повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване;
6. организира преглед на състоянието на еутрофикацията във водите;
7. определя допълнителни мерки или по-строги условия за опазване на водите;
8. подготвя доклади за състоянието на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници.

Чл. 6. Министърът на земеделието и горите:

1. изготвя и утвърждава правила за добра земеделска практика съгласно изискванията, посочени в приложението;
2. изготвя и утвърждава програми за обучение и информиране на земеделците;
3. изготвя и съвместно с министъра на околната среда и водите утвърждава програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването и организира контрола върху изпълнението им;
4. изготвя и предоставя на министъра на околната среда и водите информация за:

- а) добрата земеделска практика;
- б) съдържанието на нитрати във водите за поливане;
- в) обстоятелствата по т. 1 - 6 от приложението за определяне на чувствителните зони;

5. изготвя и предоставя на министъра на околната среда и водите и на министъра на здравеопазването информация за земеделската практика на територията на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, както и за изпълнението на програмите по т. 3;

6. възлага разработването на програмите за мониторинг на водите, включени в програмите за ограничаване и ликвидиране на замърсяването;

7. провежда мониторинг за съдържанието на нитрати във водите за напояване;

8. събира и анализира информацията за прилагане на правилата за добрата земеделска практика и предоставя информация с оглед на изпълнението на международните задължения на правителството в тази област.

Чл. 7. Министърът на здравеопазването предоставя на министъра на околната среда и водите информация за питейните водоизточници с наднормено съдържание на нитрати.

Чл. 8. Директорът на басейнова дирекция:

1. предоставя на министъра на околната среда и водите данни за замърсените води и за уязвимите подземни водни обекти, в които съществува опасност от замърсяване на водите с нитрати от земеделски източници;

2. провежда мониторинг за съдържанието на нитрати във водите в предвидените в наредбата случаи.

РАЗДЕЛ III

Определяне на водите и водните обекти, замърсени или застрашени от замърсяване

Чл. 9. (1) Определянето на водите във водните обекти или в части от тях, които са замърсени или са застрашени от замърсяване, се извършва със заповед на министъра на околната среда и водите въз основа на информация, предоставена от директорите на басейновите дирекции, от министъра на здравеопазването и от министъра на земеделието и горите.

(2) Определянето на водите по ал. 1 се извършва по следните критерии:

1. повърхностните води, използвани или предназначени за питейни нужди, съдържат ли или биха съдържали, ако не бъдат предприети действия по реда на чл. 12, нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър;

2. подземните води съдържат ли нитрати с концентрация, по-голяма от 50 милиграма на литър, или се прогнозира концентрацията да се повиши над тази граница, ако не бъдат предприети действия по реда на чл. 12;

3. повърхностните води от езера или естуари и крайбрежните морски води засегнати ли са от еутрофикация или могат да бъдат засегнати от еутрофикация, ако не бъдат предприети действия по реда на чл. 12;

4. налични данни за замърсените води и за уязвимите подземни водни обекти, в които съществува опасност от замърсяване на водите.

(3) При прилагане на критериите по ал. 2 задължително се вземат предвид:

1. физико-химичните и природните характеристики на водите и почвите;

2. съвременното разбиране за поведението на азотните съединения във водите и почвите;

3. очакваните резултати от изпълнението на програмите по чл. 12.

(4) Чувствителните зони, които допринасят за замърсяването на водите по ал. 1, се определят в срок до две години от влизането на наредбата в сила.

Чл. 10. (1) Определянето на водите във водните обекти или в части от тях, които са замърсени или са застрашени от замърсяване, както и информацията за чувствителните зони се актуализират на всеки четири години.

(2) При актуализацията се вземат предвид факторите и измененията, които не са били известни при първоначалната оценка.

(3) След оценката по ал. 1 министърът на околната среда и водите определя допълнително или изключва вече определени:

1. водни обекти или части от тях, в които водите са замърсени или са застрашени от замърсяване;
2. чувствителни зони.

РАЗДЕЛ IV

Ограничаване и ликвидиране на замърсяването

Чл. 11. (1) В срок до две години от определянето на чувствителните зони министърът на земеделието и горите изготвя и утвърждава правилата за добра земеделска практика за всеки конкретен район.

(2) Добрата земеделска практика се прилага доброволно, но земеделците са длъжни да не:

1. торят в пояс II на санитарно-охранителната зона на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, в които съдържанието на нитрати е по-високо от 35 милиграма на литър;
2. складираат органични и минерални торове в прилежащите земи на водохранилища или реки или в земите на крайбрежните заливаеми ивици на реките;
3. изхвърлят остатъци от торове и опаковки в повърхностните води и в изоставени кладенци;
4. мият опаковки, специални облекла и оборудване, свързани с торенето в реки, язовири и други повърхностни водни обекти.

(3) Земеделците са длъжни да прилагат утвърдените земеделски практики за териториите на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(4) В срока по ал. 1 министърът на земеделието и горите изготвя и утвърждава програмите за обучение и информиране на земеделците по въпросите на добрата земеделска практика.

Чл. 12. (1) Програмите за ограничаване и ликвидиране на замърсяването в чувствителните зони се утвърждават в срок до две години от първоначалното определяне на зоните или в срок до една година от определянето на нови чувствителни зони по чл. 10, ал. 3.

(2) Програмите се отнасят за всички чувствителни зони, за част от тях или за отделни части от дадена зона.

(3) Програмите по ал. 1 включват освен посоченото в чл. 13 и:

1. наличните данни за съдържанието и движението във водите на азотните съединения с концентрация над 50 милиграма нитрати на литър, причинени от земеделски и други дейности;
2. данни за състоянието на околната среда.

(4) Програмите се прилагат в срок четири години след утвърждаването им.

Чл. 13. (1) Програмите по чл. 12 регламентират мерките за ограничаване и ликвидиране на замърсяването, като включват:

1. периодите от време, през които разпръскването на торове върху почвата е забранено;
2. осигуряване на необходимия обем на депата за съхранение на органични торове, който да позволява съхраняването на произведения или придобит по друг начин тор за целия период от време, когато разпръскването на торове в района е забранено;
3. изисквания към депата и мерки за защита от замърсяване на повърхностните и подземните води в района на депата;
4. мерки за защита на депата за съхранение на органични торове срещу свободно изнасяне или разпространение на тор;
5. ограничение на периода от време, когато е допустимо разпръскването на торове в съответствие с правилата за добра земеделска практика и с характеристиките на съответния район, в т.ч.:
 - а) агрохимичната характеристика на почвата, нейния тип и наклона на терена;
 - б) метеорологичните условия, в т.ч. количеството и вида на валежите;
 - в) наличието на напоителни системи;
 - г) използването на земята и управлението на земеделските дейности.

(2) Мерките по ал. 1, т. 5, буква "г" се основават на равновесието между необходимото количество азот за растежа и развитието на културите и азота, който може да бъде доставен на културите от почвата и чрез наторяване, като се вземе предвид:

1. количеството азот, съдържащо се в почвата преди засаждане и впоследствие, когато културите започват да се нуждаят от него в по-голяма степен, доказано чрез агрохимически анализи на почвени проби;
2. снабдяването на почвата с азот чрез минерализация на органичното вещество;
3. внесените в почвата азотни съединения от органични торове;
4. внесените в почвата азотни съединения от минерални торове;
5. внесените в почвата азотни съединения чрез поливната вода.

(3) Равновесието по ал. 2 се постига чрез използване на електронния модел за даване на препоръки за торене на Министерството на земеделието и горите.

(4) Програмите по чл. 12 включват и мерките, предвидени в правилата за добра земеделска практика, освен ако те не противоречат на мерките по ал. 1.

Чл. 14. (1) Мерките по чл. 13 се предвиждат така, че за всяко стопанство количеството внесени азотни съединения от органичен и минерален тор в почвата през годината, включително и количеството, внесено от самите животни, да не надвишава 17 кг азот на декар.

(2) В програмите за ограничаване и ликвидиране на замърсяването през първите четири години се допуска влагането на азотни съединения от органичен и минерален тор до 21 кг азот на декар.

(3) Мерките за първите четири години могат да предвидят количества, различни от определените в ал.2, при условие, че размерът на внесените азотни съединения не препятства постигането на целите за опазване на водите от замърсяване и се определя на основата на обективни критерии, като:

1. продължителни периоди на вегетация;
2. отглеждането на култури с голяма потребност от азот;
3. високо количество на валежите в района на чувствителните зони;
4. наличието на почви с изключително висока способност за трансформиране на нитратите в други минерални или органични съединения.

(4) При приемане на размера на внесените азотни съединения по реда на ал. 3 министърът на земеделието и горите съставя доклад, информацията в който се използва за изпълнение на международните задължения на правителството в тази област.

Чл. 15. (1) Ако се установи, че предвидените мерки не са достатъчни за опазване на водите от замърсяване, министърът на околната среда и водите утвърждава допълнителни мерки или по-строги условия.

(2) При определянето на допълнителните мерки или на по-строгите условия се вземат предвид резултатността им и цената, на която ще бъдат предприети, сравнена с цената на други възможни превантивни мерки.

РАЗДЕЛ V

Мониторинг

Чл. 16. (1) За определяне на състоянието на водите по чл. 9 и водите в чувствителните зони се провежда мониторинг.

(2) Мониторингът по ал. 1 включва измервания, наблюдения и изпитвания на водите в мрежа от пунктове на територията на страната, които трябва да дават ясна представа за замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници.

(3) Местоположението на пунктовете и честотата на наблюдение се определят в програмите за мониторинг.

(4) Програмите по ал. 3 се разработват по реда на наредбата за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на националната система за мониторинг на водите и се утвърждават от министъра на околната среда и водите.

(5) Програмите за мониторинг се актуализират при актуализиране на програмите за ограничаване и ликвидиране на замърсяването.

Чл. 17. (1) Разработването на програмите по чл.16 се възлага по реда на Закона за обществените поръчки.

(2) Финансирането на дейностите по ал. 1 се осигурява от министъра на земеделието и горите в рамките на утвърдения бюджет на Министерството на земеделието и горите.

Чл. 18. (1) До определянето на водите по чл. 9 и на чувствителните зони директорът на басейновата дирекция провежда мониторинг на съдържанието на нитратите във водите на местата:

1. предназначени за контролиране на качеството на повърхностните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване;
2. където качеството на подземните води се доближава в най-пълна степен до естественото качество на водите в съответния подземен воден обект.

(2) Мониторингът по ал. 1 се извършва един път месечно или по-често в случаи на наводнения, интензивни валежи, аварии и др. за водите по т. 1 и един път на четири месеца - за водите по т. 2.

Чл. 19. (1) Мониторингът по чл. 18, ал. 1 се извършва периодично на всеки четири години и след определянето на чувствителните зони с цел получаването на информация за изпълнение на процедурата по чл. 10.

(2) Когато всички проби са показали съдържание на нитрати, по-малко от 25 милиграма на литър, и не се е появила причина, която може да предизвика покачване на съдържанието на нитрати във водата, мониторингът по чл. 18 се извършва на всеки осем години.

Чл. 20.(1) Министърът на околната среда и водите на всеки четири години организира преглед на състоянието на еутрофикацията на повърхностните води и на крайбрежните морски води.

(2) Прегледът по ал. 1 се извършва от басейновите дирекции.

Чл. 21. (1) Мониторингът на водите във водни обекти или в части от тях, замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници, и мониторингът на водите по чл. 18 се извършват от басейновите дирекции.

(2) Мониторинг на съдържанието на нитрати във водите, предназначени за питейно-битови цели, се извършва от Министерството на здравеопазването.

(3) Мониторинг за съдържанието на нитрати във водите за поливане се извършва от Министерството на земеделието и горите.

(4) Мониторингът на водите в чувствителните зони се извършва от специализирани фирми въз основа на договор с лицата, от чиято дейност се замърсяват водите.

Чл. 22. (1) Средствата за изпълнение на мониторинга по чл. 21, ал. 1 се осигуряват от Националния фонд за опазване на околната среда.

(2) Средствата за изпълнение на мониторинга по чл. 21, ал. 2 се осигуряват в рамките на утвърдения бюджет на Министерството на здравеопазването.

(3) Средствата за изпълнение на мониторинга по чл. 21, ал. 3 се осигуряват в рамките на утвърдения бюджет на Министерството на земеделието и горите.

(4) Разходите за изграждане и поддържане на пунктовете, както и за извършване на наблюденията в чувствителните зони са за сметка на лицата, от чиято дейност се замърсяват водите.

Чл. 23. (1) Измерванията и наблюденията, свързани с мониторинга по чл. 21, се извършват по българските стандарти, а изпитванията - съгласно българските стандарти и нормативни документи в акредитирани лаборатории.

(2) Сравнителен метод за определяне съдържанието на нитрати във водите е молекулната абсорбционна спектrophотометрия.

Чл. 24. На всеки четири години считано от датата на влизане на наредбата в сила министърът на околната среда и водите подготвя доклад за състоянието на замърсяването на водите с нитрати от земеделски източници, който съдържа:

1. предприетите действия по чл. 11;
2. карта, на която са означени:
 - а) водните обекти или части от тях, съдържащи води, определени по реда на чл. 9, с посочване на критериите за всеки воден обект поотделно;
 - б) местоположението на определените чувствителни зони, така че да се различават вече определените от допълнително определените райони по чл. 10, ал. 3;

3. кратко описание на резултатите от мониторинга по чл. 18, включително описание на мотивите, въз основа на които е извършено определянето на всяка чувствителна зона или въз основа на които е извършена промяна или допълнително определяне на нова зона;

4. кратко описание на утвърдените програми за ограничаване и ликвидиране на замърсяването, което трябва да отразява:

а) мерките по чл. 13;

б) информация за начина, по който се прилагат разпоредбите на чл. 14;

в) допълнителните мерки и/или по-строгите условия, определени по чл. 15;

г) прогнози за вероятния срок, в който се очаква състоянието на водите да бъде повлияно от прилагането на мерките в програмите за ограничаване и ликвидиране на замърсяването, като се посочи и вероятността за сбъждане на прогнозите.

Чл. 25. (1) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 3 от Закона за водите за замърсяване на водите се счита:

1. неприлагането на утвърдената земеделска практика в обсега на санитарно-охранителната зона;

2. изхвърлянето в повърхностните води и в изоставени кладенци на остатъци от торове и опаковки;

3. миенето на опаковки, специални облекла и оборудване, свързани с торенето, в реки, язовири и други повърхностни водни обекти;

4. торенето в пояс II на санитарно-охранителната зона на водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване, в които водите съдържат нитрати в количество, по-голямо от 35 милиграма на литър.

(2) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 7 от Закона за водите за използване на принадлежащите към водните обекти земи или земите на крайбрежните заливаеми ивици не по предназначение се счита складирането на органични и минерални торове в принадлежащите земи на водохранилища и реки или в земите на крайбрежните заливаеми ивици на реките.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. “азотни съединения” са всички азотосъдържащи вещества с изключение на газообразния молекулярен азот;

2. “добитък” са животните, отглеждани с цел използването им или получаването на печалба;

3. “добра земеделска практика” е земеделската практика, която осигурява устойчиво земеделие;

4. “еутрофикация” е обогатяването на водата с азотни и фосфорни съставки, при което се предизвиква усилен растеж на водорасли и други форми на висша водна растителност и като резултат се поражда нежелано нарушаване на равновесието на намиращите се във водната среда организми, както и влошаване на качеството на водите;

5. “замърсени води” са водите, съдържащи нитрати над 50 милиграма на литър;

6. “земеделец” е физическо или юридическо лице, чиято дейност е свързана с ползването на земеделски земи;

7. “замърсяване” е прякото или непрякото внасяне във водите на азотни съединения от земеделски източници, в резултат на което се появява опасност за човешкото здраве, причиняват се вреди на растителността, на животинските ресурси и на водните екосистеми и се пречатства нормалното използване на местата за отдих или на упражняването на друго законно придобито право на използване на водите и на водните обекти;

8. “ликвидиране на замърсяването” е предприемането на мерки за прекратяване внасянето на азотни съединения от земеделски източници и възстановяване на естественото състояние на водите;

9. “минерален тор” е всеки тор, в който хранителните вещества са под формата на неорганични соли, които са получени при физически и/или химически промишлени процеси;

10. “оборски тор” е органичен тор, формиран от твърдия и течния торов отпад, отделен от добитъка, който може да бъде и смесен със сламената постелка на добитъка;

11. “органичен тор” са въглеродосъдържащи продукти главно от растителен и/или животински произход, които се прибавят към почвата за хранене на растенията;

12. “разпръскване на торове” е полагане на азотни съединения чрез впръскване, заравяне или смесване с повърхностните слоеве на почвата;

13. “тор” е вещество, което съдържа азотни съединения и се използва за подпомагане растежа на културната растителност; за тор може да се счита твърдият и течният торов отпад, отделен от добитъка, остатъчните продукти от рибовъдството, както и утайките от пречиствателните съоръжения на канализационните станции;

14. “устойчиво земеделие” е такова земеделие, което осигурява посрещане на настоящите потребности, като заедно с това се опазват и съхраняват природните ресурси за нормално задоволяване и потребностите на бъдещите поколения; това земеделие осигурява производство на безопасни храни, стабилизиране на работната сила в селското стопанство и нейното възпроизводство, опазване на природните ресурси - почва, вода, продукцията и получаване на максимален икономически ефект при приемливи разходи;

15. “чувствителни зони” са определените по реда на тази наредба райони, в които чрез просмукване или оттичане водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 5 от Закона за водите (ДВ, бр. 67 от 1999 г.).

§ 3. Министърът на земеделието и горите утвърждава правила за добрата земеделска практика на територията на Република България в срок до една година от влизането на наредбата в сила.

§ 4. Указания по прилагането на наредбата дават министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието и горите или упълномощени от тях лица съгласувано с министъра на здравеопазването.

§ 5. Наредбата влиза в сила от датата на обнародване в “Държавен вестник”.

ПРИЛОЖЕНИЕ към чл. 6, т. 1 и т. 6, буква “в”

Изисквания към правилата за добра земеделска практика

Правилата за добра земеделска практика задължително регламентират:

1. периодите, през които разпръскването на торове е забранено;
2. разпръскването на торове върху наклонени терени;
3. разпръскването на торове върху водонаситени, наводнени, замръзнали или покрити със сняг терени;
4. условията за разпръскване на торове в близост до водни течения;
5. обема и характеристиките на депата за съхранение на органичните торове, включително мерки за предотвратяване на замърсяването на подземните и повърхностните води с течности, произхождащи от тях или от складиращи фуражи;
6. условията и реда за разпръскване на торове, включително честотата и начина на разпръскване на разтвори на минерални и органични торове, с цел поддържането на загубите на хранителни съставки от разтвора на приемливо равнище.

При изготвянето на правилата за добра земеделска практика се препоръчва се вземат предвид и:

1. управлението на използването на земята, включително и правилата за сеитбооборот, за съотношението на площта, заета от многогодишни и от едногодишни растения;
2. поддържането на минимално количество растителна покривка през влажните периоди от годината с цел отнемане на азота от почвата и предотвратяване на замърсяването на водите с нитрати;
3. въвеждането на планове за употребата на тор в рамките на земеделските стопанства и воденето на отчетност за внесените тор;
4. предотвратяването на замърсяването на водите чрез отиване и изтичане на водата далеч от корените на растенията в районите, обхванати от напоителни системи.

НАРЕДБА № 3

от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

Издадена от министъра на околната среда и водите, министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството, обн., ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г. т. 5, р. 4, № 546

ГЛАВА ПЪРВА

Общи положения

Чл. 1. (1) С тази наредба се определят условията и редът за проучване, проектиране, учредяване, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони (СОЗ) около водоизточниците и съоръженията за:

1. питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води;
2. питейно-битово водоснабдяване от подземни води;
3. минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

(2) Разпоредбите на тази наредба не се прилагат за индивидуални и обществени местни водоизточници, освен ако водата от тях не се използва за търговска или социална дейност с цел питейна употреба.

Чл. 2. (1) Водоизточници по чл. 1 са:

1. повърхностните водни обекти или части от тях;
2. водоземните съоръжения за подземни, в т.ч. и минерални, води.

(2) Съоръженията по чл. 1 са надземните съоръжения, чрез които се отнемат води от водоизточника, и средствата за измерване към тях, в т.ч. и съоръженията за акумулиране и/или третиране на води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Чл. 3. (1) Санитарно-охранителните зони обхващат:

1. акваторията и територията около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води;
2. територията и/или подземния воден обект около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, и територията около надземните съоръжения.

(2) Санитарно-охранителните зони осигуряват:

1. физическа охрана на водоизточника и/или съоръжението;
2. защита срещу постъпване на замърсители във водоизточниците;
3. гарантиране на проектното количество и качеството на водите във водоземните съоръжения за срока на действие на разрешителното за водоползване;
4. запазване на водоизточника в състояние, позволяващо ползването му за питейни цели от бъдещите поколения.

(3) Границите на СОЗ се определят и измеряват при условията и по реда на глава четвърта.

Чл. 4. (1) В СОЗ се определят и учредяват охранителни режими, с които се забраняват, ограничават, наблюдават, спират и контролират дейности, които унищожават, увреждат или застрашават да предизвикат в дългосрочен план отрицателна промяна на качеството и/или количеството на водите, непосредствено или като увредят елементите на околната среда.

(2) Охранителните режими за подземните води се разпростират и върху проучването, добива и използването на подземните, в т.ч. и минералните, води.

Чл. 5. Забранява се експлоатация на водоизточник и/или съоръжение, независимо от формата на собствеността му, без установена СОЗ.

Чл. 6. (1) Изграждането на водоизточници за питейно-битово водоснабдяване в регулационните граници на населените места се допуска по изключение.

(2) В случаите по ал. 1 водата от водоизточника може да се ползва за питейно-битови цели само след задължително третиране съобразно качествата ѝ.

Чл. 7. (1) Санитарно-охранителните зони се състоят от три пояса:

1. най-вътрешен пояс I - за строга охрана непосредствено около водоизточника и/или съоръжението от човешки дейности, които могат да увредят ползваната вода;
2. среден пояс II - за охрана на водоизточника от:
 - а) замърсяване с химични, биологични, бързо разпадащи се, лесно разградими и силно сорбируеми вещества;
 - б) дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение;
 - в) други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника;
3. външен пояс III - за охрана на водоизточника от:
 - а) замърсяване с химични, бавно разпадащи се, трудно разградими, слабо сорбируеми и несорбируеми вещества;
 - б) дейности, водещи до намаляване на ресурсите на водоизточника и/или проектния дебит на водовземното съоръжение;
 - в) други дейности, водещи до влошаване качествата на добиваната вода и/или състоянието на водоизточника.

Чл. 8. (1) Пояс I, заедно с оградата и маркировката му, е неразделна част от водоизточника и/или съоръжението.

(2) В пояс I се разрешават само дейности, свързани с експлоатацията на водоизточника и/или съоръжението.

(3) Достъп в пояс I имат само съответните длъжностни лица от експлоатиращата фирма и контролните органи.

Чл. 9. (1) В пояс I на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и от води на естествени извори се разрешават и дейности, свързани с изпълнението на противоерозионни, залесителни и отгледни горскостопански мероприятия.

(2) Дейностите по ал. 1 се изпълняват така, че да не увредят водоизточника, водовземните и измервателните съоръжения и да не влошават качествата на водите.

Чл. 10. (1) В поясите II и III се забраняват, ограничават или ограничават при необходимост дейностите, посочени в приложения № 1 и 2.

(2) Ако по време на водоползването се установи, че някоя от ограничените дейности по приложения № 1 и 2 влошава количеството и/или качеството на добиваната вода, тази дейност се забранява от органа по чл. 37, установил СОЗ.

(3) Изпълнението на забраната по ал. 2 се контролира от басейновата дирекция.

Чл. 11. (1) Публична държавна собственост са земите, заети от най-вътрешния пояс I на СОЗ на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване, публична държавна собственост, и на водоизточниците на минерални води по чл. 14, т. 2 от Закона за водите.

(2) Публична общинска собственост са земите на най-вътрешния пояс I на СОЗ на водоизточниците и съоръженията, с изключение на тези по ал. 1.

(3) Общ пояс I за няколко водоизточника и/или съоръжения се определя, ако разстоянията между отделните пояси на съседните водоизточници и/или съоръжения са по-малки от 10 м.

Чл. 12. (1) Около резервни източници за питейно-битово водоснабдяване на населението, включени в плановете за управление на речните басейни, се проектират СОЗ, които се актуализират и учредяват след изграждане на водовземни съоръжения, но преди въвеждането им в експлоатация.

(2) Проектирането на СОЗ по ал. 1 се възлага по реда на Закона за обществените поръчки от директора на басейновата дирекция.

(3) Определената СОЗ се отразява в плана за управление на речния басейн.

(4) Директорът на басейновата дирекция уведомява общинските органи и собствениците на земи, попадащи в обсега на СОЗ, че в границите на:

1. проектирания пояс I се забраняват трайни инвестиции, промени на предназначението на земята или изключване от горски фонд;
2. проектирания пояс II се забраняват и/или ограничават дейностите по приложение № 1 в зависимост от водоизточника.

(5) Срокът на ограниченията по ал. 4 не може да бъде по-голям от 6 години.

Чл. 13. Заустването на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, попадащи в пояси II и III на СОЗ, се разрешава само ако качеството на зауствената вода по емисионни стойности отговаря или е по-добро от качеството на водата в съответния воден обект - водоприемник на отпадъчните води.

Чл. 14. (1) При аварийни случаи в границите на СОЗ, които могат да предизвикат замърсяване на водите, лицата, в резултат от чиято дейност е предизвикана аварията, извършват:

1. ограждане мястото на аварията и осигуряване на неговата охрана;
2. подходяща обработка на разлетите и разсипани вещества със сорбционни материали;
3. събиране, неутрализиране или унищожаване на разлетите или разсипани вещества;
4. ликвидиране на последиците от аварията.

(2) В случаите по ал. 1 незабавно се уведомяват басейновата дирекция, органите на Гражданска защита и постоянните общински комисии за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи, в землището на които е станала аварията.

(3) Органите по ал. 2 незабавно разпореждат прекратяване на водоползването от водоизточници, предназначени за питейно-битово водоснабдяване в зоната на аварията, и уведомяват регионалните хигиенно- епидемиологични инспекции към Министерството на здравеопазването за инцидента.

ГЛАВА ВТОРА

Санитарно-охранителни зони около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води

РАЗДЕЛ I

Санитарно-охранителни зони около водоземни съоръжения от реки

Чл. 15. (1) Пояс I обхваща територията, чиято дължина включва частта от реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние не по-малко от 500 м над водоземането и 50 м под него.

(2) За водоземни съоръжения от планински реки, в които крайбрежната заливаема ивица е с незначителни размери, границата на пояс I се определя на не повече от 30 м от двете страни на реката.

Чл. 16. (1) Границите на пояс II се определят в зависимост от степента на замърсяване и самопречиствателната способност на реката, вида на замърсителите и специфичните местни условия.

(2) Самопречиствателната способност на реката се определя за всяка конкретна река или част от нея по подходяща методика, избрана в зависимост от:

1. протичащото в реката водно количество;
2. съдържанието на биоразградими органични вещества;
3. съдържанието на разтворен кислород;
4. характерните хидробионти;
5. наличието на токсични вещества и/или тежки метали;
6. други параметри, характерни за конкретния воден обект.

(3) При липса на данните, посочени в ал. 1, и до изграждане на пречиствателни станции за повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, се допуска границите на пояс II да се определят, както следва:

1. на разстояние 3000 м от пояс I нагоре по течението на реката;
2. на не повече от 1500 м от двете страни на реката, считано от границата на водния обект;
3. по течението на реката след водоземното съоръжение границата на пояс II съвпада с границата на пояс I.

(4) След набиране на данните по ал. 1 пояс II от санитарно-охранителната зона се актуализира.

Чл. 17. (1) Границите на пояс III се определят на не повече от 25 000 м както нагоре по течението, така и от двете страни на реката над мястото на водоземното съоръжение.

(2) В случаите, в които нагоре по течението на реката съществува друго водоземане за питейно-битово водоснабдяване, границите на пояс III се определят до границата на пояс I на второто водоземане.

РАЗДЕЛ II

Санитарно-охранителни зони около язовири и езера

Чл. 18. (1) Пояс I при водоземания от язовири включва акваторията от язовирната стена до разстояние 1000 м от водоземното съоръжение срещу течението, както и ивица с широчина 50 м от границата на водния обект.

(2) Пояс I при водоземания от езера включва водната площ и бреговата ивица с широчина 50 м от всички страни, измервана при най-високо водно ниво.

Чл. 19. (1) Границите на пояс II се определят въз основа на самопречиствателната способност на язовира или езерото, количествените и качествените характеристики на водите от втичащите се реки и повърхностния отток от прилежащите терени.

(2) Самопречиствателната способност на язовира или езерото се определя за всеки конкретен воден обект по подходяща методика, избрана в зависимост от:

1. степента на завиреност;
2. разстоянието от водоземното съоръжение до границите на водния обект;
3. качеството на втичащите се в язовира или езерото води;
4. параметрите по чл. 16, ал. 2, т. 2, 3, 4, 5 и 6.

(3) При липса на данните по ал. 1 пояс II обхваща цялата акватория на язовира или езерото и бреговата ивица с широчина не по-малка от 500 м от границата на водния обект.

(4) В случаите по ал. 2 инвеститорът се задължава да осигури средства за набиране необходимите данни за тригодишен период с цел проектиране окончателните граници на пояс II по реда на ал. 1.

Чл. 20. Границите на пояс III се определят при условията на чл. 17, като се включат и водосборните области на събирателните деривации и вливащите се в тях реки.

Чл. 21. По брега на язовира или езерото се предвижда ивица с широчина до 200 м, в която се проектират противоерозионни мероприятия.

ГЛАВА ТРЕТА

Санитарно-охранителни зони около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

Чл. 22. (1) Границата на пояс I за водоизточници в незащитени подземни водни обекти се определя като вертикална проекция върху земната повърхност на кривата, описана от всички точки от подземния воден обект, водата от които за 50 дни би достигнала до водоизточника.

(2) В случаите по ал. 1 размерът на пояс I се определя в зависимост от проектното максимално експлоатационно понижение във водоизточника и от хидрогеоложките параметри на подземния воден обект или частта от него и граничните условия, но не може да бъде по-малък от 50 м от всички страни на водоизточника.

(3) За водоизточници в защитени водни обекти и за водоизточници, разположени в регулационните граници на населените места, размерът на пояс I е от 5 до 15 м от всички страни на водоизточника.

Чл. 23. (1) Границата на пояс II се определя като вертикална проекция върху земната повърхност на кривата, описана от всички точки от подземния воден обект, водата от които за 400 дни би достигнала до водоизточника.

(2) Размерът на пояс II се определя в зависимост от средногодишния проектен експлоатационен дебит на водоизточника, от хидрогеоложките параметри на подземния воден обект или частта от него и граничните условия, но площта не може да бъде по-малка от 25 % от площта на пояс III.

Чл. 24. (1) Границата на пояс III се определя като вертикална проекция върху земната повърхност на кривата, описана от всички точки от подземния воден обект, водата от които за 25 години би достигнала до водоизточника.

(2) Размерът на пояс III се определя в зависимост от средногодишния проектен експлоатационен дебит на водоизточника, от хидрогеоложките параметри на подземния воден обект или частта от него и граничните условия.

(3) Към територията по ал. 1 се включват и граничните с нея чувствителни зони, определени по реда на наредбата за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Чл. 25. (1) Пояс I за съоръжения за изкуствено подхранване на подземните води включва територията, заета от съоръженията за изкуствено подхранване, и ивица с ширина 15 м от всичките ѝ страни.

(2) Санитарно-охранителната зона на водоизточник от изкуствено подхранван подземен воден обект се определя по реда на чл. 22, 23 и 24.

(3) В случаите, когато разстоянието между пояс I на водоизточника и пояс I на съоръженията по ал. 1 е до 25 м, се определя общ пояс I.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

Проучване, проектиране и учредяване на санитарно-охранителни зони

РАЗДЕЛ I

Проучване и проектиране на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води

Чл. 26. (1) Санитарно-охранителните зони за водоизточниците и/или съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води се определят в процеса на проучването и проектирането на водоснабдителната система.

(2) Проучването и проектирането на СОЗ се възлага от инвеститора на проекта за водоснабдителната система на физически и/или юридически лица.

Чл. 27. Проектът на СОЗ съдържа:

1. резултатите от предпроектните проучвания;
2. хидроложки и климатични данни;
3. хидрогеоложки условия;
4. оразмеряване на СОЗ при условията и по реда на глава втора, раздели I и II;
5. карта в подходящ мащаб в обхвата на СОЗ с означение на:
 - а) границите на водния обект, от който се осъществява водоземането;
 - б) границите на другите повърхностни водни обекти;
 - в) населените места;
 - г) пътищата;
 - д) съществуващите и потенциалните източници на замърсяване, в т.ч. местата на заустване на отпадъчни води;
 - е) начин на земеползване;
 - ж) данните за горските насаждения и вида им;
 - з) данните за собствеността на земята;
 - и) границите на пояси I, II и III;
 - к) местата за общо ползване на водите;
 - л) други характерни точки в границите на водния обект нагоре по течението на реката, свързани с риск от замърсяване на водата;
6. обяснителна записка, в която се мотивират ограниченията и забраните в отделните пояси, режимът на земеползване на селскостопанските площи;
7. ексекутивни чертежи или проект на съоръженията с означение на най-вътрешния пояс I на санитарно-охранителната им зона;
8. данни за капацитета и технологията на пречиствателната станция;
9. данни за количеството и качеството на отпадъчните води в зоната и начините за тяхното пречистване и повторно използване;
10. показатели на водата съгласно действащите нормативни изисквания към качеството на повърхностните води, предназначени за питейно-битови цели;

11. означение на местата на вземане на водни проби от водоизточника;
12. таксационна характеристика на земите и насажденията от горския фонд, скици от лесоустройствените карти на районите, включени в пояси I, II и III на зоната;
13. удостоверения за категоризация, културния и почвения вид, поливността на селскостопанските площи, включени в пояс I, издадени или заверени от регионалните служби "Земя и поземлена собственост" към Министерството на земеделието и горите;
14. мероприятия за ограничаване и ликвидиране на замърсителите в пояси II и III, в т.ч. срокове за саниране на териториите и за привеждане на заварени в тези територии дейности, които са несъвместими с определените охранителни режими в съответствие с изискванията на наредбата;
15. указания за добрата земеделска практика по смисъла на Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ, бр. 87 от 2000 г.) и указания за контрол на ограничителните дейности, попадащи в границите на поясите II и III;
16. специален проект за използване на земите в границите на пояс I, осигуряващ възстановяването, обновяването и поддържането на насажденията в тях;
17. стойностна сметка за обезщетяване на собствениците на имоти в рамките на пояси II и III;
18. календарен план-график за реализация на проекта.

РАЗДЕЛ II

Проучване и проектиране на СОЗ около водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

Чл. 28. Териториите и границите на поясите на СОЗ се определят въз основа на комплексен анализ и прогноза на геоложки, хидрогеоложки, тектонски, морфоложки, хидроложки, санитарно-хигиенни, климатични, лесоустройствени, териториалноустройствени и други показатели и съображения, които в съвкупност отчитат условията на околната среда, нейната уязвимост, както и показателите и прогнозата за възможни антропогенни въздействия с отрицателни последици за подземните води.

Чл. 29. (1) Санитарно-охранителните зони се проектират на етапа на изготвяне на доклада за оценка на експлоатационните ресурси на водоизточника и на проекта за добив на подземни, в т.ч. и минерални, води.

(2) Необходимите средства за проучване и проектиране на СОЗ се осигуряват от собственика или ползвателя на водоизточника, възложил доклада по ал. 1.

Чл. 30. (1) Санитарно-охранителн. зони се оразмеряват при условията на чл. 22, 23 и 24 и въз основа на:

1. резултатите от хидрогеоложкото проучване и прогнозата за хидродинамичната обстановка в процеса на експлоатация на подземните води;
2. хидроложка и екологична оценка за състоянието на повърхностните води в района;
3. оценка и прогноза за екологичната обстановка на подземния воден обект или находището на минерална вода и на земната повърхност над него;
4. оценка и прогноза на земеползването и на урбанизацията на територията.

(2) Санитарно-охранителните зони се оразмеряват чрез математическо моделиране.

Чл. 31. Едновременно с определянето и оразмеряването на охранителните зони се определят и охранителните режими в съответните пояси.

Чл. 32. (1) Проектът на СОЗ съдържа:

1. определените в доклада за хидрогеоложкото проучване хидрогеоложки параметри, хидрогеоложки условия, гранични условия, локалните експлоатационни ресурси на водоизточника, средногодишния експлоатационен дебит, максимално допустимо понижение;
2. състояние на водоизточника;
3. ексекутивни чертежи или проект на водоизточника;
4. показателите на водата съгласно действащите нормативни изисквания за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели, а за минералните води съгласно Наредба № 14 от 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите (обн., ДВ, бр. 79 от 1987 г.; изм., бр. 18 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 12 от 1995 г.);
5. визуализация на модела по чл. 30, ал. 2 в план и разрез в подходящ мащаб;

6. конфигурацията, размерите и площта на територията или териториите от пояс I, приведена към площ на правоъгълен многоъгълник, както и местоположението, идентификационните номера и информацията за собствениците на попадащите в тези площи имоти или части от тях;
7. конфигурацията на изчислените пояс II и пояс III;
8. конфигурацията на допълнителни площи към пояс III;
9. повърхностните водни обекти в обсега на определената зона;
10. съществуващи и потенциални замърсители в границата на зоната;
11. ограничения и забрани в охранителните пояси;
12. мероприятия за ограничаване и ликвидиране на замърсителите в пояси II и III, в т.ч. срокове за саниране на териториите и за привеждане на заварени в тези територии дейности, които са несъвместими с определените охранителни режими в съответствие с изискванията на наредбата;
13. указания за добрата земеделска практика по смисъла на Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници и за контрол на ограничителните дейности, попадащи в границите на поясите II и III;
14. специален проект за използване на земите в границите на пояс I, осигуряващ възстановяването, обновяването и поддържането на насажденията в тях;
15. стойностна сметка за обезщетяване на собствениците на имоти в рамките на пояси II и III;
16. календарен план-график за реализация на проекта.

(2) Когато водоизточниците работят при взаимодействие помежду си, оразмеряването по ал. 1 се извършва за цялата вододобивна система за пояси II и III, а за пояс I - поотделно за всеки водоизточник и при условията на чл. 11, ал. 3.

(3) Ограничаването или ограничаването при доказана необходимост на дейности в обхвата на СОЗ се извършва в зависимост от оценката на риска от замърсяване и увреждане на подземните води в съответствие с чл. 28 от Наредба № 1 от 2000 г. за проучването, ползването и опазването на подземните води (ДВ, бр. 57 от 2000 г.).

Чл. 33. При изменение на разрешителното за водоползване или на концесионния договор, свързани с промяна на експлоатационните параметри на водоизточника, се извършва задължителна актуализация на СОЗ.

РАЗДЕЛ III

Ограничаване на земеползването в санитарно-охранителните зони

Чл. 34. (1) Собствениците на земи в границите на СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, са длъжни да спазват забраните и ограниченията, определени за пояса от СОЗ, в който попада имотът.

(2) Осъществяване на дейност в границите на пояси II и III, за която е регламентирано ограничение или ограничение при доказана необходимост, се разрешава само ако инициаторите на дейността с конкретни изследвания и оценка на въздействието върху околната среда докажат, че дейността няма да доведе до негативни последици за водоизточника.

Чл. 35. (1) Обезщетяването за отчуждаване на земите на най-вътрешния пояс I и обезщетяването в случаите, в които се налага привеждането на заварени дейности в съответствие с изискванията на наредбата на лицата по чл. 34, ал. 1, се извършва от собственика на водоизточника и/или съоръженията.

(2) За пропуснатите ползи от прилагането на охранителните режими по чл. 10, ал. 1 в границите на техния имот лицата се обезщетяват по ред, определен със заповед на министъра на регионалното развитие и благоустройството и министъра на околната среда и водите.

(3) Отчуждаването на земите, заети от пояс I, и обезщетяването на собствениците се извършват по реда на Закона за държавната собственост или по реда на Закона за общинската собственост.

Чл. 36. (1) Размерът на обезщетението за пропуснатите ползи при наложените ограничения при обработване на земеделски земи се определя по методика за оценка на обезщетението за пропуснатите ползи от ограничено прилагане на агрохимични средства в СОЗ, издадена от министъра на земеделието и горите.

(2) Размерът на обезщетението при привеждане на други заварени дейности извън посочените в ал. 1 в съответствие с изискванията на наредбата се определя еднократно, по реда на чл. 35, ал. 2.

РАЗДЕЛ IV

Учредяване на санитарно-охранителните зони

Чл. 37. Санитарно-охранителните зони се учредяват:

1. със заповед на директора на басейновата дирекция;
2. със заповед на министъра на околната среда и водите за санитарно-охранителните зони на минералните води и когато СОЗ е разположена на територията на повече от един район за басейново управление на водите;
3. с решение на Министерския съвет в случаите, в които СОЗ обхваща и територии извън границите на страната.

Чл. 38. (1) За учредяване на СОЗ собственикът или ползвателят на водоснабдителната система или съоръжение подава заявление, към което се прилага проект за СОЗ, разработен по реда на тази наредба.

(2) Заявлението се подава до:

1. директора на басейновата дирекция, на чиято територия е разположена СОЗ - в случаите по чл. 37, т. 1;
2. министъра на околната среда и водите - в случаите по чл. 37, т. 2 и 3.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 министърът на околната среда и водите изпраща проекта за СОЗ на директорите на съответните басейнови дирекции.

Чл. 39. (1) Директорите на басейнови дирекции:

1. изпращат проекта на СОЗ за становище на компетентните регионални органи на Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието и горите;
2. уведомяват кметовете на общините, на територията на които се разполага СОЗ, за времето и мястото за запознаване на лицата, чиито имоти попадат в границите на проектираната СОЗ с охранителните режими в пояс II и III, и за срока за представяне на писмени становища и възражения.

(2) Кметовете на общини, на територията на които се разполага СОЗ, обявяват на видно място в общините обстоятелствата по ал. 1, т. 2.

(3) Проектът за СОЗ трябва да е на разположение на лицата по ал. 1 най-малко в продължение на 1 месец.

(4) В 7-дневен срок от изтичане на срока по ал. 3 писмените становища и възражения се изпращат в съответната басейнова дирекция.

Чл. 40. (1) При наличие на противоречиви предложения и възражения по чл. 39, ал. 1 и 4 проектът на СОЗ и направените предложения и възражения се разглеждат от:

1. басейновия съвет в случаите по чл. 37, т. 1;
2. висшия консултативен съвет по водите в случаите по чл. 37, т. 2 и 3.

(2) За резултатите от разглеждането по предходната алинея се съставя протокол, с който се предлагат за учредяване на органите по чл. 37 границите на СОЗ, охранителните режими в нея и средствата за обезщетяване на собствениците.

Чл. 41. (1) Актът за учредяване на СОЗ и нейните пояси се изпраща в 10-дневен срок на съответните кметове на общини и регионални органи на Министерството на земеделието и горите.

(2) В едномесечен срок от получаването на акта границите на поясите на зоната се обозначават върху кадастралните карти и плановете за земеразделяне и се отбелязват в документите за собственост.

(3) В срок до една година от учредяването на СОЗ се възлага актуализация на териториалноустройствения план, обхващащ територията на СОЗ.

Чл. 42. Собствениците на имоти, попадащи в границите на СОЗ, са длъжни при искане за ползване на земята за дейности, ограничени или ограничени при доказана необходимост съгласно приложения № 1 и 2, да декларират, че имотът им е обременен с тежести по тази наредба.

Чл. 43. (1) Директорът на басейновата дирекция назначава комисия за приемане на изпълнението на СОЗ в срок до един месец от изтичане на сроковете в календарния план-график за изграждане и маркиране на поясите ѝ.

(2) Комисията включва представители на басейновата дирекция, общините, компетентните регионални органи на Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието и горите, на чиято територия е разположена СОЗ.

(3) Срокът за изпълнение на календарния план-график за изграждане и маркиране на поясите на СОЗ тече след актуването на пояс I.

(4) За приемане на СОЗ комисията по ал. 1 съставя приемателен протокол.

Чл. 44. (1) Документацията по определяне и учредяване на СОЗ се съхранява в съответната басейнова дирекция в случаите по чл. 37, т. 1 и в Министерството на околната среда и водите в случаите по чл. 37, т. 2 и 3.

(2) В техническите архиви на общините се съхраняват заверени копия от учредените СОЗ и техните пояси за териториите на съответните общини, изпратени от органа, който ги е учредил, в срок до един месец от учредяването им.

(3) Копия от учредените СОЗ и техните пояси се изпращат от органите по чл. 37 на компетентните регионални органи на Министерството на здравеопазването и Министерството на земеделието и горите в срок до един месец от учредяването им.

(4) Копие от учредените СОЗ за водоизточниците на минерални води в обявените по Закона за народното здраве курорти се изпраща и в Министерството на здравеопазването.

Чл. 45. Органът по чл. 37 изпраща на Гражданската въздухоплавателна администрация към Министерството на транспорта и съобщенията план с означените територии от СОЗ, в които е забранено разпръскване на торове и пестициди.

ГЛАВА ПЕТА

Маркировка, експлоатация, охрана и контрол на санитарно-охранителните зони

РАЗДЕЛ I

Маркировка на санитарно-охранителните зони

Чл. 46. (1) Най-вътрешният пояс I от СОЗ се огражда с трайна ограда с височина не по-малка от 1,40 м, която се сигнализира с предупредителни надписи върху табели, поставени на добре видимо разстояние една от друга, изработени съгласно приложение № 3 (фиг. 1).

(2) При водовземания от реки и язовири, освен оградата по ал. 1, се допуска и ограда от жив плет от бодливи храсти.

(3) Когато най-вътрешният пояс I се намира в чертите на населено място, курорт или в близост до магистрални пътища и архитектурни ансамбли, оградата се съобразява с местните условия и архитектурни изисквания, като се изпълнява по индивидуален проект.

(4) Табелите по ал. 1 са с размери 300/400 мм, а надписите - с червен цвят върху жълт фосфоресциращ фон.

(5) Вратите на оградата трябва да се заключват и да бъдат с размери, позволяващи свободно обслужване на съоръженията.

(6) На входа и на колове, на 2 м от оградата, на видимо разстояние една от друга се поставят табели на височина не по-малка от 1,5 м от терена до долния ръб на табелата.

(7) Границата на пояс I по акваторията се сигнализира с ярко оцветени шамандури с жълти и червени вертикални ивици с надпис "Внимание! Санитарно-охранителна зона пояс I. Влизането строго забранено", като надводната част трябва да е с височина не по-малка от 400 мм.

(8) Когато пояс I е разположен в близост до обект на международния туризъм или в близост с път, водещ до такъв обект, надписите се правят и на английски език, като се поставя знакът съгласно приложение № 3 (фиг. 2), който трябва да е с диаметър 200 мм и се поставя над табелите по ал. 1.

Чл. 47. (1) Пояс II се сигнализира с ясно видими предупредителни надписи и табели, поставени на добре видимо разстояние едни от други и изработени съгласно приложение № 3 (фиг. 3).

(2) Границите на пояс II по терена се означават с табели с размери 600/800 мм, монтирани на колове или съществуващи дървета и огради, на видимо разстояние една от друга и на височина 1,5 м от терена на долния им ръб, като надписите се правят с червен цвят на жълт фосфоресциращ фон.

(3) Границите на пояс II по водната повърхност се означават с шамандури на жълти и червени вертикални ивици, като надводната част е с височина най-малко 300 мм.

Чл. 48. (1) Пояс III се сигнализира с предупред. табели, изработени съгласно приложение № 3 (фиг. 4).

(2) Границите на пояс III се означават с хоризонтално разположени табели на височина от терена 1,5 - 2,0 м и на видимо разстояние една от друга за сигнализиране на селскостопанската авиация.

(3) Табелите се оцветяват в червено и жълто, като жълтият цвят е от страната на позволения терен за обработване, а червеният - от страната на терена, забранен за обработване от селскостопанската авиация.

РАЗДЕЛ II

Експлоатация и контрол на санитарно-охранителните зони

Чл. 49. (1) Санитарно-охранителните зони на водоизточници на минерална вода, когато с договор за концесия не е предвидено друго, се експлоатират от:

1. басейновата дирекция - за минералните води, изключителна държавна собственост;
2. общината - за минералните води, публична общинска собственост.

(2) Във всички останали случаи СОЗ се експлоатират от титулярите на разрешителните за водоползване или концесионерите.

Чл. 50. Предвидените оздравителни и укрепителни мероприятия се изпълняват до включването на водоизточника и/или съоръжението в експлоатация.

Чл. 51. Лицата по чл. 49 организират наблюдение за спазването на охранителните режими в границите на СОЗ.

Чл. 52. (1) Наблюдението и охраната на териториите, заети от определените по чл. 12 СОЗ, се извършва от общинските органи, на чиято територия са разположени зоните.

(2) Дейностите по ал. 1 целят недопускане влошаване на състоянието на водите до въвеждане в експлоатация на водоизточниците и/или съоръженията.

Чл. 53. (1) Земеделските земи и горските площи, попадащи в пояс I на зоната, се използват съгласно изискванията на проектите по чл. 27, т. 16 или чл. 32, ал. 1, т. 14.

(2) Горските площи в пояси II и III се прекатегоризират в гори със специално предназначение, водят се на отчет, а се стопанисват и използват по специални лесоустройствени проекти.

(3) Отгледна сеч в СОЗ около каптажи на естествени извори се извършва най-малко на два етапа през 5 години.

Чл. 54. (1) Контролът по експлоатацията на СОЗ се осъществява от:

1. Министерството на околната среда и водите - в случаите по чл. 49, ал. 1, т. 1;
2. басейновите дирекции - във всички останали случаи.

(2) Контролът за спазване на санитарно-хигиенните изисквания в рамките на СОЗ се осъществява от органите на Министерството на здравеопазването.

ГЛАВА ШЕСТА

Административно-наказателна отговорност

Чл. 55. (1) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 3 от Закона за водите за замърсяване на водите се счита заустването на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, попадащи в пояси II и III на СОЗ, с по-лошо качество от качеството на водата в съответния воден обект.

(2) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 5 от Закона за водите за повреждане на водностопански и хидрометрични съоръжения и устройства или нарушаване правилната експлоатация и регламентираните режими на тяхната работа се счита:

1. неспазването на установения охранителен режим в пояс I от СОЗ;
2. разрушаването или повреждането водоизточниците и/или съоръженията, оградата и/или маркировката на пояс I.

(3) По смисъла на чл. 200, ал. 1, т. 17 от Закона за водите за нарушение се счита:

1. неспазването на установените охранителни режими в пояси I, II и III на СОЗ;
2. повреждане на маркировката на пояси I, II и III на СОЗ;
3. неизпълнението на наложените мерки за ограничаване и ликвидиране на замърсявания в границите на пояси I, II и III на СОЗ;
4. неспазването на етапността при провеждане на отгледна сеч в случаите по чл. 53, ал. 3.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на тази наредба:

1. “водовземни съоръжения за подземни, в т. ч. и минерални води” са сондажни и шахтови кладенци; кладенци с хоризонтални дренажни лъчи (тип “Раней”); дренажи; каптажи на естествени извори и системи за изкуствено подхранване;
2. “водонепропусклив пласт” е такъв пласт, през който замърсител не може да достигне от повърхността до подземните води, чрез конвективен пренос, за период от 25 години;
3. “вредни вещества” са веществата по приложение № 2 към чл. 2, т. 4 от Наредбата за проучването, ползването и опазването на подземните води;
4. “гранични условия” са гранични условия по контурите на подземния воден обект, характеризиращи взаимоотношението му с околната среда и други водни обекти;
5. “експлоатация на санитарно-охранителните зони” са дейностите за маркировка на СОЗ, поддържане на маркировката, благоустрояване, озеленяване, оздравяване, укрепване и други с цел предпазване на водата от замърсяване, както и охрана на СОЗ и провеждането на мониторинг за количеството и качеството на водата в рамките на СОЗ;
6. “забрана” е безусловното забраняване на дейности, които могат да доведат до драстично замърсяване на водите и ликвидиране на водоизточника;
7. “защитен подземен воден обект” е подземен воден обект, над който е разположен водонепропусклив пласт;
8. “ограничение при доказана необходимост” е условната забрана за дейности, които могат да доведат до несъществено замърсяване на водите, която важи до доказване на противното от инициатора на дейността;
9. “ограничение” е условната забрана на дейности, които могат да доведат до съществено замърсяване на водите, която важи до доказване на противното от инициатора на дейността;
10. “опасни вещества” са веществата по приложение № 1 към чл. 2, т. 4 от Наредбата за проучване, ползване и опазване на подземните води и по Наредбата за емисионни норми за допустимо съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти;
11. “самопречиствателна способност на водите” е способността да се възстановяват първоначалните свойства и състав на водите, когато те са замърсени под въздействието на съвкупност от всички природни процеси;
12. “хидрогеоложки параметри” са параметрите, характеризиращи подземния воден обект, подземните води, съдържащи се в него, и движението на водите в рамките на подземния воден обект;
13. “утвърждаване на санитарно-охранителната зона” е учредяването с административен акт на границите на поясите на СОЗ и охранителните режими в тях.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се издава на основание чл. 135, т. 6 от Закона за водите (ДВ, бр. 67 от 1999 г.) във връзка с чл. 46, ал. 3 от Закона за народното здраве.

§ 3. Всички водоизточници, за които няма установени и изградени СОЗ, се привеждат в съответствие с разпоредбите на тази наредба в срок една година от влизането на наредбата в сила.

§ 4. (1) Учредените СОЗ по реда на Наредба № 2 от 1989 г. за СОЗ около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване (ДВ, бр. 68 от 1989 г.) се привеждат към изискванията на тази наредба по отношение границите и охранителните режими в пояси II и III в срок до 10 години от обнародването ѝ в “Държавен вестник”. Границата на най-вътрешния пояс на СОЗ не се променя.

(2) Утвърдените СОЗ по реда на Наредба № 14 от 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите (обн., ДВ, бр. 79 от 1987 г.; изм., бр. 18 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 12 от 1995 г.) се привеждат към изискванията на тази наредба в срок до 10 години.

(3) Учредяването на СОЗ по ал. 2, определени и оразмерени по реда на тази наредба, се извършва със заповед на министъра на околната среда и водите и министъра на здравеопазването.

(4) Дейностите по ал. 1 се изпълняват по график, утвърден от министъра на регионалното развитие и благоустройството.

(5) Графикът по ал. 4 се разработва и утвърждава в срок до една година от влизането на наредбата в сила и се изпраща на Министерството на околната среда и водите.

(6) Когато СОЗ по ал. 1 и 2 са разположени в границите на населено или урбанизирано място, в проекта на СОЗ се предвиждат мерки за минимизиране на въздействието от завареното положение.

(7) В случаите по ал. 6 се допуска границата на пояс I да се съобрази с наличната регулация в населеното място.

§ 5. Отменя се Наредба № 2 от 1989 г. за санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване.

§ 6. В Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 4 ал. 3 се изменя така: “(3) Когато предложението по ал. 1 се отнася за минерални води и лечебна кал, към него се прилага и решението по реда на Наредба № 2 от 1992 г. за експлоатационните запаси на лечебната кал (ДВ, бр. 18 от 1992 г.) и заповедта за утвърждаване на експлоатационните ресурси на минералните води съгласно Наредба № 1 от 2000 г. за проучване, ползване и опазване на подземните води (ДВ, бр. 57 от 2000 г.).”

2. В чл. 13:

а) в ал. 1 думите “Регистър за минерален водоизточник съгласно приложение № 6” се заличават;

б) в ал. 4 след думите “курортните ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”.

3. В чл. 14:

а) в ал. 1 думите “минералните извори” се заличават;

б) в ал. 1, т. 1 думите “минералните извори и”, “каптажите, сондажите и” и “минерални води и” се заличават;

в) в ал. 1 т. 3 се заличава;

г) в ал. 1, т. 4 думите “минералните води,” се заличават;

д) в ал. 2 думите “минерален водоизточник и” се заличават;

е) в ал. 2, т. 1 думите “минералният водоизточник и” се заличават;

ж) в ал. 2, т. 3 думите “минералните води и” се заличават;

з) в ал. 2, т. 4 думите “минералния водоизточник и” се заличават;

и) в ал. 2, т. 6 думите “минералната вода и” се заличават.

4. В чл. 21:

а) в ал. 1 след думите “курортните ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”, а в края на текста се добавя “Опазването на минералните води по чл. 46, ал. 1 от Закона за народното здраве се извършва по реда на Наредбата за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.”;

б) алинея 3 се изменя така: “(3) Охранителният режим се разпростира и върху проучването и добиването на лечебната кал. На контрол подлежат добивът и използването на лечебната кал, режимните наблюдения на курортните ресурси и състоянието на съоръженията за лечебна кал.”;

в) в алинея 4, т. 1 думите “минералните води” се заличават.

5. В чл. 22:

а) в ал. 1 след думите “курортните ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”;

б) в ал. 2 след думите “охранителни зони” се добавят думите “по ал. 1”;

в) в ал. 3 след думите “охранителните зони” се добавят думите “с изключение на минералните води”.

6. В чл. 23:

а) в ал. 1 след думите “курортни ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”;

б) в ал. 2 след думите “курортните ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”.

7. В чл. 24:

- а) след думите “курортните ресурси” се добавят думите “с изключение на минералните води”;
- б) в т. 1 буква “а” се заличава;
- в) в т. 2, буква “а” се изменя така: “а) при лечебните калонаходища - границите, в които се формират повърхностният и подземният отток, насочени към лечебните калонаходища”;
- г) точка 3 се заличава.

8. В чл. 25:

- а) в ал. 1 т. 2 се заличава;
- б) в ал. 2 т. 2 се заличава;
- в) алинея 4 се изменя така: “(4) Най-уязвимите и достъпни места около лечебните калонаходища и торфонаходища се оградят. Стопанисващата организация осигурява ограждането и отчуждаването по установения общ ред и маркира ограденото място с трайни предупредителни знаци”;
- г) алинея 5 се отменя.

9. Член 27 се отменя.

10. В чл. 28 думите “минерални води,” се заличават.

11. Параграф 1 се отменя.

12. В § 3 думите “минерални води” се заличават.

13. Параграф 5а се изменя така: “§ 5а Правото на проучвания на лечебни калонаходища, за стопанисване и ползване на лечебни калонаходища и морски плажове не се преотстъпва на трети лица.”

§ 7. Указания по прилагане на наредбата се дават от министъра на околната среда и водите съвместно с министъра на здравеопазването и министъра на регионалното развитие и благоустройството.

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 към чл. 10, ал. 1

Забрани (З), ограничения (О) и ограничения при доказана необходимост (ОДН) в санитарно-охранителните зони - пояси II и III около водоизточници и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води

№ по ред	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
1.	Добив на подземни богатства	О	О
2.	Изграждане на надземни и подземни строителни съоръжения с изключение на реконструкция и модернизация на основните водоснабдителни съоръжения	О	-
3.	Използване терена за нови или съществуващи гробища за нови погребения	З	ОДН
4.	Създаване нови и разширяване съществуващи селищни територии за постоянно и сезонно ползване без изградени канализационни и пречиствателни съоръжения, съответстващи на техническите изисквания	З	ОДН
5.	Полагане водопроводи, несвързани с водоснабдителната система	ОДН	-
6.	Полагане тръбопроводи, провеждащи нефт и други вредни или токсични вещества	З	З
7.	Прокарване пътища и магистрали	О	ОДН
8.	Изграждане сервиси, автомивки и паркинги	З	ОДН
9.	Изграждане съоръжения и промишлени дейности, водещи до повишаване съдържанието на еутрофизиращи вещества във водата	З	ОДН
10.	Изграждане подземни резервоари и хранилища за опасни вещества	З	З
11.	Животновъдни ферми (без свинекомплекси)	З	О
12.	Свинекомплекси	З	З

13. Лични животновъдни стопанства	ОДН	-
14. Наторяване с течен оборски тор	3	ОДН
15. Наторяване с оборски тор и/или компост	0	-
16. Наторяване с неорганични торове	0	ОДН
17. Използване препарати за растителна защита	0	ОДН
18. Изграждане силажни ями	0	-
19. Напояване и наторяване с отпадъчни води	0	ОДН
20. Ползване на въздухоплавателни средства за разпръскване торове и пестициди	3	3
21. Промислено риборазвъждане	0	-
22. Използване на плавателни средства с двигател с вътрешно горене	3	0
23. Къмпинги и ваканционни лагери	3	ОДН
24. Почивни станции и други подобни	3	ОДН
25. Изсичане на гори, с изключение на отгледна сеч	0	ОДН
26. Пране с химически препарати и/или избелващи средства	3	3

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 към чл. 10, ал. 1

Забрани (З), ограничения (О) и ограничения при доказана необходимост (ОДН) в санитарно-охранителните зони - пояси II и III около водоизточници за питейно-битово водоснабдяване от подземни води и около водоизточници на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди

№ по ред	Видове дейности	Пояс II	Пояс III
За незащитени подземни обекти			
1.	Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества, в подземните води	3	3
2.	Дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества, в т.ч.:		
	- на земната повърхност	3	0
	- между земната повърхност и водното ниво	3	0
3.	Дейности, които водят до непряко отвеждане на вредни вещества, в т.ч.:		
	- на земната повърхност	0	ОДН
	- между земната повърхност и водното ниво	3	0
4.	Преработка и съхраняване на радиоактивни вещества и отпадъци	3	3
5.	Добив на подземни богатства, в т.ч. инертни и строителни материали:		
	- между земната повърхност и водното ниво	0	ОДН
	- под водното ниво	3	0
6.	Торене при съдържание на нитрати в подземните води:		
	- до 35 мг/л (mg/l)	0	-
	- над 35 мг/л (mg/l)	3	0
7.	Използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства	3	0
8.	Напояване с води, съдържащи опасни и вредни вещества	3	0
9.	Напояване с подземни води от същия подземен воден обект	0	ОДН
10.	Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект	0	ОДН

За защитени водни обекти

11. Пряко отвеждане на води, съдържащи опасни и вредни вещества в подземните води	3	3
12. Добив на подземни богатства	3	ОДН
13. Дейности, нарушаващи целостта на водонепропускливия пласт над подземния воден обект	3	О
14. Изграждане на геоложки, хидрогеоложки и инженерногеоложки проучвателни съоръжения, в т.ч. и водоземни съоръжения за подземни води в подземния воден обект	0	ОДН

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 към чл. 46, ал. 1, и 4, чл. 47, ал. 1, чл. 48, ал. 1
Маркировка на санитарно-охранителните зони (пояси)

ВНИМАНИЕ! САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНА ЗОНА	Всички надписи са с червен цвят
ПОЯС I ВЛИЗАНЕТО СТРОГО ЗАБРАНЕНО!	Жълт фосфоресциращ фон

Фиг. 1. Предупредителна табела за пояс I на санитарно-охранителната зона

Табелата е с размери 300 x 400 мм, а надписите са с червен цвят върху жълт фосфоресциращ фон. Поставя се на входа и на колове, на 2 м от оградата, на височина не по-малка от 1,5 м от терена до долния ръб на табелата.

Attention!	Жълт фосфоресциращ фон
Water Protection Zone	Всички надписи са с червен цвят

Фиг. 2. Предупредителен знак към табела за пояс I на санитарно-охранителната зона

Знакът е с диаметър 200 мм, а надписите са на английски език, с червен цвят върху жълт фосфоресциращ фон. Поставя се над табелата за пояс I на санитарно-охранителната зона, в случаите когато пояс I е разположен в близост до обект на международния туризъм или в близост с път, водещ до такъв обект.

ВНИМАНИЕ! САНИТАРНО-ОХРАНИТЕЛНА ЗОНА	Всички надписи са с червен цвят
ПОЯС II СТРОГО СЕ ЗАБРАНЯВА!	Жълт фосфоресциращ фон

Фиг. 3. Предупредителна табела за пояс II на санитарно-охранителната зона

Табелата е с размери 600 x 800 мм, а надписите са с червен цвят върху жълт фосфоресциращ фон. Поставя се на колове или съществуващи огради и дървета, на височина 1,5 м от терена до долния ръб на табелата.

Оцветена в жълт цвят
Оцветена в червен цвят

Фиг. 4. Предупредителна табела за пояс III на санитарно-охранителната зона

Табелата е оцветена в червено и жълто, като жълтият цвят е от страната на позволения терен за обработване, а червеният - от страната на терена, забранен за обработване от селскостопанската авиация. Поставя се хоризонтално, на височина от терена 1,5 - 2 м.

Регионално движение
“Екоюгозапад”- Благоевград
Пощенска кутия 29
Благоевград 2700
България
Тел/Факс: (+359) 73 810 89
Website: <http://ecosw.dir.bg>
E-mail: ecosw@dir.bg

Очаквайте в следващият бюлетин:

НАРЕДБА № 4 от 20.10.2000 г. за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми

НАРЕДБА № 5 от 8.11.2000 г. за реда и начина за създаване на мрежите и за дейността на Националната система за мониторинг на водите

НАРЕДБА № 7 от 14.11.2000 г. за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места

НАРЕДБА № 8 от 25.01.2001 г. за качеството на крайбрежните морски води